A°. 1834. N°. 37.

JAVASCHE COURANT.

JE MAINTIENDRAI

Woensdag *den 7den Mei.*

OFFICIEEL GEDEELTE.

MILITAIR DEPARTEMENT.

Bij besluit van den 27sten april jl. no. 8, heeft Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal ad interim van Nederlandsch Indië, op deszelfs verzoek gepensioneerd, den kapitein bij het 7de bataillon infanterie, *L. Gennet*, onder toekenning van den rang van majoor.

INOFFICIEEL GEDEELTE.

EUROPESCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Bij de nadering der jongste verjaardag van de Julij revolutie, las men in een der Parijsche bladen het volgende:

Binnen weinige dagen zullen wij ten derden male de verjaardag der Julij-revolutie zien verschijnen. In de plaats van eenen *troon, omringd van de republikeinsche instellingen*, hebben wij eene arbitraire magt, omringd van garnizoenen, batterijen en vestingwerken; in de plaats van een goedkoop gouvernement, hebben wij de duurste regering der wereld; in de plaats van vrijheid bij alle volken, hebben wij onderdrukking of wanorde bij alle natiën; in de plaats van vrede en voorspoed, spreekt men van eenen algemeenen oorlog en de zekerheid van ellende.

Om dus juist te spreken en de republikeinsche beweging van Julij niet te verwarren met de doctrinaire stellingen, welke uit dezelve ontstaan zijn, behoorde men te zeggen: *De revolutie van Augustus* staat den verjaardag van hare zegepraal te vieren, indien men zoodanig noemen kan eene overwinning bij verrassing behaald, eenen slag ten koste van alle roem en eer gewonnen. Maar, daar de mannen van Augustus overal afgewezen, niettemin hunnen oorsprong van de mannen van Julij afleiden; daar zij zich in alle gevallen met hen vermengen; daar zij, om zoo te spreken, elkander allen noodig hebben, en daar eindelijk dit alles voor Frankrijk hetzelfde is, zullen wij slechts herhalen, dat wij het vieren van den derden verjaardag der *Julij=revolutie* naderen, en beschouwen wij een oogenblik de algemeene gesteldheid der zaken, de balans van ons land, zoo als het *juste=milieu* ons dezelve voorhoudt, naast het programma van deszelfs revolutionaire feestplegtigheden.

ERFELIJKE MONARCHIE.	REVOLUTIE VAN JULIJ.
Zes eerste maanden van 1830. Budget van 945 millioenen. Het verwerpen door den Koning van het ontwerp van wet nopens het hoofdgeld en de vermindering van het patentregt en deur- en venstergelden. Instandhouding van de bosschen van den staat. Algemeene vrede. Militaire instelling van 280,000 man, het overige gedeelte der bevolking aan het drijven van akkerbouw, handel en nijverheid latende. Verovering van Algiers. Vrije en snelle omloop der kapitalen. Rijzing van alle fondsen. De heer *Laffitte* met een vermogen van 40,000 fr. Bloei der fabrijken, trafijken en manufakturen. Aanmoediging, belooning en welvaart van alle kunsten. Liefdegiften uitgereikt aan alle behoeftigen.	*Zes eerste maanden van 1833.* Supplementaire kredieten. Deficit van 100 millioenen. Hoofdgeld. Verdubbeling van het patentregt en van de deur- en venstergelden. Verkoop der nationale bosschen tot lage prijzen. Bedreigingen van oorlog aan de vier hoeken van Europa; en in Frankrijk, zonder oorlog, een leger, op den voet van vrede, van 400,000 man. Overlating van België aan Frankrijk. Vermoedelijke verlating van Algiers. Opsluiting van kapitalen, herhaalde schokken van handel en nijverheid. De fabrijken van Lyon verontrust en verlaten door de werklieden. Opstand te Anzin. Faillissement van den heer *Laffitte*, van den heer *Vassel*, van den heer *Andry de Puyraveau*, van de mijnwerken van Creuzot, enz. enz. Moedeloosheid en verslagenheid der kunsten. Zelfmoorden der behoeftigen.

Voor zoo verre het materiële, en wij tarten, wie het ook zij, ons van overdrijving te beschuldigen; deze beknopte opgave bevat niet dan geschiedkundige en overbekende daadzaken.

DUITSCHLAND.

Omtrent de ontbinding der Stenden-vergadering van het Groot-Hertogdom Hessen, berigt een Frankfurtsch dagblad het volgende, uit Darmstadt van 2 November. « Heden morgen is onze landdag, die sedert 11 maanden alle mogelijke theorien van het hedendaagsche liberalismus doorloopen had, en daarom nog niet eens tot de behandeling van datgene, waarin het volk het meeste belang stelt, de finantiele wetten namelijk, gevorderd was, ontbonden. Er zullen onverwijld nieuwe verkiezingen plaats hebben. De voornaamste aanleiding tot dezen maatregel was gelegen in het verslag der commissie, waarin de omwentelingzuchtige pogingen van Wirth, en van het genootschap tot handhaving van de vrijheid der drukpers, onbewimpeld verdedigd werd.

Mogt het volk zich de ondervinding van hetgeen deze Kamer uitgerigt heeft ten nutte maken, en voortaan, zonder aan de inblazingen der partijzucht gehoor te geven, mannen tot Afgevaardigden kiezen, die deszelfs ware belangen beter kennen, en voor deszelfs welvaart zorgen, in plaats van weken en maanden lang over staatkundige theorien en klanken te redekavelen; mannen, die, vrij van harstogtelijkheid, op de zaken en niet op de personen letten."

TURKIJE.

—Te Triest heeft men berigten uit Scutari tot 25 october ontvangen. Dezelve melden, dat, ten gevolge van de vertoogen, door de bezending van de burgerij dier stad tegen den nieuwen Pacha, bij den Sultan ingediend, in de laatste dagen van september een Turksch Overste als Commissaris der Porte te Scutari was aangekomen, om den waren staat van zaken op te nemen, en zoo mogelijk eene schikking tot stand te brengen. In eene bijeenkomst met de aanzienlijkste ingezetenen der stad had hij het doel zijner zending opengelegd en hen uitgenoodigd, om zich te onderwerpen. Op het verhaal evenwel van de stuitende gewelddadigheden des Pacha's, en op de eenstemmige verklaring van alle de aanwezigen, dat zij, ofschoon reeds sedert 72 dagen met hunne vrouwen en kinderen van water en brood geleefd en onder de wapenen gestaan te hebben, zich toch nog liever een half jaar lang dezen drukkenden toestand wilden getroosten, dan zich weder aan de willekeur van hunnen dwingeland blootstellen, — had hij van eene bemiddeling afgezien, en eenen tartaar met het berigt van den staat van zaken naar Konstantinopel afgezonden. De ingezetenen vleiden zich alsnu, dat het antwoord der Porte, hetwelk binnen veertien dagen te gemoet werd gezien, gunstig voor hen zou luiden. Door de voortdurende stremming van alle neringen en bedrijven, begon er groot gebrek te heerschen.

MENGELINGEN.

HERINNERINGEN UIT DE GESCHIEDENIS VAN PORTUGAL.

(*Vervolg en slot der Javasche Courant No. 36*).

JOHANNES III. Met het prijzenswaardig inzigt, om hen als Zendelingen in zijne nieuwe overzeesche Staten te gebruiken, gaf deze Vorst toegang aan de *Jezuiten*, wier orde onlangs opgerigt was. Schoon hij in dezen veel nut van hen getrokken heeft, heeft de ondervinding in latere dagen het groote nadeel van den invloed, dien zij allengs verkregen, geleerd. De Inquisitie werd genoegzaam ter zelfder tijd in *Portugal* en *Oost-Indie*, door JOHANNES ingevoerd (1536), de handel grootelijks bevoordeeld en uitgebreid, en de oorlog tegen de bewoners van *Afrika's* noordkust met meer voordeel, dan onder zijns vaders bewind, gevoerd. Zes zonen, welke JOHANNES III bij zijne gemalin CATHARINA, Infante van *Spanje*, verwekt had, stierven vóór hem; de vijfde liet eene zwangere echtgenoot na, en, toen de Koning in 1557 overleed, volgde dit driejarig kind

Don SEBASTIAAN, onder de voogdijschap zijner moeder en van de *Jezuiten*, hare raadgevers, hem op; de Koningin-weduwe, zijne grootmoeder, eerst, en zijn oom, de Kardinaal Infant Don HENRICUS, daarna, de zaken van het rijk besturende. Alras legde SEBASTIAAN zijne zucht naar roem en lauweren aan den dag. Om die te verkrijgen, en het kruis over de halve maan te doen zegevieren, maakte hij gebruik van den krijg, die over de opvolging onder de *Marokkanen* gevoerd werd, stelde zich voor, *Afrika* te veroveren, en ondernam, tegen den raad zijner bloedverwanten aan, in 1578, met 14000 man, het 50000 man sterke leger van zijnen vijand te verslaan. Dan, wat wel te voorzien was geweest, gebeurde. Eene volkomene nederlaag, en het omkomen van een groot getal *Portugesche* Edellieden, was SEBASTIAAN'S straf voor zijne roekeloosheid. Hij zelf sneuvelde, of verdween ten minste voor het oogenblik zoo geheel en al, dat men, in *Portugal* een hoofd der regering behoevende, de kroon opdroeg aan den nog levenden, schoon bijkans 70 jarigen grijsaard

Don Henricus, broeder van Johannes III (Sebastiaan's grootvader), den voormaligen Regent. Deze, de eenig overgeblevene Koningszoon van *Portugal*, zag zeer wel in, dat er na zijnen dood een hevige strijd over de opvolging moest ontstaan, dewijl er vele personen waren, die zijdelings regt op dezelve hadden, sleet dan ook den nog overigen tijd zijns levens in angstige overleggingen aangaande deze zaak, en overleed den 31 Januarij 1580, zonder dat hij het met de Staten van zijn rijk nopens zijnen opvolger eens geworden was.

Om niet al te wijdloopig te worden, zullen wij van de op den troon aanspraak makende personen slechts drie noemen. De eerste was Philips II, Koning van *Spanje*, wiens moeder was geweest Isabella, oudste dochter van Koning Emanuel. De tweede, Don Antonio, Prior van *Crato*, wiens vader was geweest Emanuel's tweede zoon. De derde, Johannes van Braganza, of liever zijne echtgenoot, de toen nog levende jongste kleindochter van denzelfden Emanuel, wier vader was geweest diens Konings zesde zoon.

Schoon hij geen geboren *Portugees* was, (een voordeel, dat de Hertog van Braganza wel bezat) wist Philips door geld en kuiperijen zoo veel te bewerken, dat hij een groot gedeelte der natie op zijne zijde kreeg. Don Antonio evenwel door een ander deel te *Santarem* tot Koning uitgeroepen zijnde, werd de beroemde Hertog van Alva door zijnen meester aan het hoofd van een talrijk leger afgezonden, om de zaak van Philips te doen zegevieren. Hoewel Antonio zich moedig verdedigde, moest hij voor de overmagt bukken, en, gewond zijnde, de vlugt nemen. De Hertog van Braganza, de minderheid zijner hulpmiddelen te regt erkennende, koos, na een weinig tegenstrevings, de partij van zich stil te houden, en zich met het genot van zijne uitgestrekte bezittingen en grooten rijkdom te vergenoegen; en zoo werd

Philips, als eerste Koning van dien naam voor *Portugal*, in 1581 algemeen gehuldigd en aangenomen. Antonio zocht intusschen hulp in *Frankrijk*, en bragt het zoo ver, dat hij op *Terceira* kwade en daar eene korte wijle voor Koning speelde, maar zag zich eindelijk, door het aankomen eener *Spaansche* vloot, nogmaals verpligt de wijk te nemen, vestigde zich toen in *Frankrijk*, en overleed te *Parijs* in 1595. Tegen wil en dank aan *Spanje* onderworpen, durfde de *Portugesche* natie niets tot hare bevrijding ondernemen, zoo lang de gevreesde Philips den schepter over beide rijken zwaaide, en *Portugal* scheen voor altijd met *Spanje* één rijk te zullen blijven uitmaken, toen Johannes van Braganza in 1582, zijne gemalin acht jaren later, en Koning Philips I eerst in 1598 overleed. Onder laatstgenoemden Monarch vertoonden zich na elkander vier personen, die, allen voorgaven, de in den krijg tegen de *Mooren* (1578) vermiste Don Sebastiaan te zijn. Drie hunner waren zeker bedriegers; maar de vierde gaf in zijn' persoon en in zijne gesprekken zoo vele (men zoude bijkans zeggen) bewijzen, van de ware Koning van *Portugal* te wezen, dat de twijfel omtrent die zaak zelfs heden ten dage nog niet volkomen opgelost is. Zijne verschijning baarde dan ook in der tijd groote verlegenheid aan het hof van *Spanje*, terwijl die in *Portugal* groote blijdschap verwekte.

Philips II (III van *Spanje*), die zijns vaders opvolger was, liet welligt het leven van dien geheimzinnigen persoon verkorten; ten minste zijn dood volgde spoedig op zijne aankomst op de *Spaansche* kust (omtrent 1601). De tachtigjarige oorlog, waaraan *Oud-Nederland* deszelfs vrijheid verschuldigd is, was oorzaak, dat de *Portugezen*, gedurende hun lijden onder het juk van *Spanje*, allengs meer en meer van hunne uitlandsche bezittingen verloren, daar hunne zeemagt te kort schoot bij die der *Nederlanders* welke hen nu mede als hunne vijanden beschouwden, en in Oost en West veel afbreuk deden. Niet zonder spijt en leedwezen zagen de afstammelingen van het huis van *Braganza* eenen tweeden Koning van *Spanje* op den troon van Koning Emanuel gezeten; dan, onmagt belette Theodosius, de oudste zoon van Johannes en Catharina, zijn regt te doen gelden en eene poging tot eene omwenteling te wagen, hoewel het hem aan geenen moed of lust tot bevrijding van zijn allengs lager zinkend vaderland mangelde. Wel overleed Philips II in 1621, maar

Philips III (IV van *Spanje*), zijn zoon, volgde hem zonder tegenstreving der *Portugezen* op, en Theodosius bleef Hertog van *Braganza* tot aan zijn' dood, die voorviel in 1630. De nieuwe Hertog, Don Johannes, was van een' stillen en vredelievenden aard, en betoonde zoo weinig zucht naar eenen hoogeren rang, dan dien, welken hij bekleedde; en integendeel zoo veel tevredenheid met het gemakkelijk, ja weelderig leven, dat hij te *Villa Viciosa* leidde, dat zelfs de *Spanjaards*, die de gangen van zijnen grootvader en van zijnen vader steeds zorgvuldig in het oog gehouden hadden, hunne angstige oplettendheid van hem, als van een' onschadelijken persoon, afwendden. Dan, Johannes, in den echt getreden zijnde met Donna Louisa de Gusman, dochter van den Hertog van *Medina Sidonia*, vond in haar (schoon zij eene *Castiliaansche* vrouw was) al de zucht, die hem ontbrak, om *Portugal* vrij te maken. Bij het toenemend verval van 's lands welvaart, de tiranniische wijze, waarop de natie door *Spanje* behandeld werd, en de algemeene ontevredenheid, welke daarvan het gevolg was, bragt Louisa haren echtgenoot diens verpligting onder het oog, om als bevrijder van zijn vaderland op te treden. Zekere ambtenaar Ribiero, die hoog in gunst bij den Hertog stond, sprak in haren zin, haalde eenige mannen van naam over, om met hem in het belang van zijnen meester te handelen, en werd door hen gelast, Johannes te verzoeken, zich aan hun hoofd te stellen, ten einde gezamenlijk de omwenteling te beginnen. De Hertog aarzelde nog; dan, eindelijk zijn woord gegeven hebbende, begonnen de eedgenooten hun plan ten uitvoer te brengen. Op den 1 December 1640 maakten zij zich meester van *Lissabon*; den volgenden dag werd de Hertog van *Braganza* als Koning van *Portugal* uitgeroepen, onder den naam van

Johannes IV; en binnen een paar weken tijds zag hij zich, door het overgaan van alle steden en hoofdplaatsen, op den troon zijner voorvaderen gevestigd. Oorlog met *Spanje* was het natuurlijk gevolg van deze omwenteling; dan, Koning Johannes deed zich in dezen van zulk eene gunstige zijde kennen, en regeerde zijn volk met zoo veel zachtheid en wijsheid, dat ieder zich over zijne verheffing verheugde, en *Portugal* voor *Spanje* verloren bleef. In 1656 eindigde deze Vorst zijn leven, nog treurende over het verlies van zijnen oudsten zoon, Don Theodosius, die twee jaren vroeger overleden was.

Alfonsus VI, zijn tweede zoon, volgde hem, onder de voogdij zijner moeder Louisa de Gusman, op, alzoo hij slechts dertien jaren oud was. Deze Vorst wordt door sommige Historieschrijvers als woest van aard en tevens zwak van karakter, onbekwaam den schepter te voeren, en een speelbal zijner gunstelingen, afgeschilderd; terwijl anderen hem als het slagtoffer der listen van de *Jezuiten*, welken hij geen goed hart toedroeg, en van de heerschzucht zijner moeder, die ongaarne hem de teugels van het bewind in 1661 in handen gaf, doen voorkomen. Hoe dit zij, Alfonsus verviel in minachting, en werd overgehaald, om de regering aan zijnen broeder Don Pedro af te staan.

Deze Don Pedro, trad op als Regent van het rijk (1667), en de Koning zelf werd met veel staatsie naar het eiland *Terceira* overgevoerd, en daar onder een wakend oog gehouden. Koning Philips IV van *Spanje*, die intusschen niet opgehouden had oorlog tegen *Portugal* te voeren, was in 1665 overleden. Zijn opvolger Karel II, door bijzondere, zijn rijk betreffende omstandigheden gedrongen, erkende eindelijk de onafhankelijkheid van *Portugal*, in 1668, waardoor de vrede tusschen beide landen hersteld werd. Dan *Frankrijk*, altijd de vijand van rust en orde bij deszelfs naburen, zette in 1672 *Portugal* tegen *Spanje* op, en, toen het niet gelukte, een' nieuwen oorlog tusschen die twee Staten te doen uitbarsten, verwekte het eene muiterij tegen den Regent, die strekken moest, om Alfonsus weder op den troon te helpen. Doch Don Pedro, van het bestaan eener zamenzwering tot dat einde onderrigt zijnde, deed het plan afspringen, door zijnen broeder van *Terceira* in *Portugal* te doen overbrengen. Het kasteel van *Cintra* werd nu den afgezetten Vorst tot verblijf aangewezen, en deze sleet daar, onder opzigt van zijne tegenpartij, het overige van zijn leven, hetwelk eindigde in 1683.

Pedro II, tot aan zijns broeders dood slechts als Regent erkend, werd nu als Koning gehuldigd. Toen, na den dood van den *Spaanschen* Monarch Karel II, in 1700, over de opvolging tot diens troon een zware strijd ontstond, (welke met den naam van *Successie-oorlog* bestempeld is) deed Don Pedro eene poging, om zich de kroon van *Spanje* toe te eigenen, maar werd weldra genoodzaakt te dulden, dat Lodewijk XIV die op het hoofd van zijnen kleinzoon Philips van Anjou plaatste. Evenwel bleef hij in oorlog met *Frankrijk* en *Spanje* gedurende zijnen verderen leeftijd, en na zijn' dood, in 1706, zette zijn zoon en opvolger,

Johannes V, dien voort, bezittingen in *Amerika* thans de voorname twistappel zijnde, tot dat bij den vrede te *Utrecht*, in 1713, de rust herboren werd. Nu begon Johannes duidelijk in te zien, hoezeer de *Jezuiten* de onkunde en bijgeloovigheid onder zijn volk bevorderden, en de deur voor alle ware verlichting toesloten. Eene oneenigheid, tusschen hem en den Paus ontstaan over het benoemen van een' Kardinaal, gaf den Koning gepaste gelegenheid, om de overgroote magt der Inquisitie te beteugelen (1733); gelijk de oprigting eener Hoogeschool ter bevordering van de kennis der *Portugesche* historie, in 1720, hem reeds het middel in handen gegeven had, om den invloed der *Jezuiten* op het onderwijs grootelijks te verzwakken. Ongelukkiglijk werd Johannes, acht jaren vóór zijnen dood, door eene krankheid bezocht, die hem bestendig bijbleef, en belette, zich veel met de regering bezig te houden. Het roer van Staat viel dan in handen van den *Franciskaner* monnik, broeder Gaspard, die de zaken des rijks schandelijk liet verloopen, en, toen de Koning op den 31 Julij 1750 overleed, diens zoon en opvolger,

Jozef Emanuel, handen vol werks gaf, om het vervallene zeeen krijgswezen, den handel en de geldmiddelen weder eenigzins in orde te brengen. Onder de regering van dezen Vorst had de verschrikkelijke aardbeving en daaruit ontstane brand van *Lissabon* plaats, welke een groot gedeelte dier hoofdstad verwoestte (1 November 1755). Twee jaren later maakten de *Jezuiten*, die bij Jozef Emanuel geheel niet wel gezien waren, eene zamenzwering tegen hem, lieten den Vorst op den grooten weg aanvallen, zoodat hij, deerlijk gewond, ter nauwernood er het leven afbragt, maar werden ook om dit gruwelstuk uit de *Portugesche* Staten verbannen, en met het verlies hunner goederen gestraft (1759). Oneenigheden met *Spanje*, die één jaar (van 1762 tot 1763) aanhielden, en met het hof van *Rome*, die van 1760 tot 1770 duurden, zijn merkwaardige voorvallen, welke wij niet geheel onaangeroerd mogen voorbijgaan, schoon ons bestek ons verbiedt, daaromtrent in bijzonderheden te treden. Het zij door de onmiddellijke zorg van Koning Jozef Emanuel, het zij door de goedkeuring, welke hij gaf aan de maatregelen, die door zijnen eersten Staatsdienaar, Don Sebastiaan Jozef van Carvalho, Markies van *Pombal*, genomen werden, genoot de landbouw groote bescherming en aanmoediging, werd het onderwijs der jeugd op een' beteren voet dan ooit voorheen gebragt, en onderging de Hoogeschool te *Coimbra* eene heilzame hervorming. Doch naauwelijks was de Koning op den 24 Februarij 1776 overleden, of zijne oudste dochter,

Maria, Franciska, die hem opvolgde, en haren gemaal Don Pedro, Groot-Prior van *Crato*, in het bewind nevens zich stelde, gaf den Markies van *Pombal* zijn afscheid, wierp diens genomene maatregelen tot beteugeling der geestelijken omver, begunstigde de *Exjezuiten*, deed nieuwe kloosters bouwen, en in het jaar 1778 een *auto dafé* (of regtspleging met verbranding van zoogenaamde ketters) op de oude afschuwelijke wijze houden! De Koningin, in 1786 weduwe geworden zijnde, hield zich voortaan meer met hare geestelijke belangen, dan met de zorg voor het welzijn van hare Staten bezig, zoodat *Portugal* in eene staatkundige kwijning verviel, welke deszelfs geschiedenis, in dit tijdvak, weinig belangrijks doet opleveren. Onbekwame of eigen belang zoekende mannen stonden aan het hoofd der verschillende vakken van het bestuur, de nijverheid was in verval, het volk zuchtte onder afpersingen en het dwangjuk der geestelijkheid. Welligt door hare dweepzucht waanzinnig geworden, moest Maria in 1792 het zich laten welgevallen, dat haar zoon, Don Johannes, Prins van

Brazilie, openlijk bekend maakte, dat zij door ongesteldheid niet langer bekwaam was te regeren.

Van dien tijd af onderteekende Don JOHANNES al de staatsstukken mede; maar de zaken gingen er niet beter om, en het éénszoo krachtige en rijke *Portugal* was geheel buiten staat zichzelven te helpen, toen de wereldwingende NAPOLEON ook op dat land zijne begeerlijke blikken sloeg. Door allerlei afschuwelijke listen en kuiperijen *Spanje* aan zijnen magtigen invloed onderworpen hebbende, bediende de Keizer der *Franschen* zich aanvankelijk van dien invloed, om *Portugal* tot het zich getroosten van velerlei beleedigingen te noodzaken, schonk dat rijk als 't ware aan *Spanje* (als schavergoeding voor het nieuwelings uit een deel van Koning KAREL's bezittingen in *Italie* zamengestelde Koningrijk *Etrurie*) bij het traktaat van *Fontainebleau*, en stelde JUNOT, een' zijner Generaals, aan het hoofd van een talrijk leger, om de Staten van Koningin MARIA binnen te rukken en te vermeesteren (1807). *Engeland* intusschen, toen *Frankrijks* standvastige tegenpartij, wendde al het mogelijke aan, om den Prins-Regent, Don JOHANNES, te doen besluiten, gemeene zaak met NAPOLEON's vijanden te maken, en zond zelfs eene geduchte vloot onder SYDNEY SMITH naar den *Taag*, om de *Fransch*-gezinde partij in *Lissabon* te bestrijden: maar JOHANNES, van twee zijden gedrongen, toonde nog meer vrees voor de hulp, die hem van den zeekant werd aangeboden, dan voor het onweder, dat hem van de landzijde bedreigde, en verklaarde den oorlog aan *Engeland*, in de hoop van den aantogt van het *Fransch-Spaansche* leger daardoor te stuiten. Dan, hierin schoot zijne berekening te kort; JUNOT zette zijnen marsch voort, en vertoonde zich weldra in het hart van *Portugal*. Nu was de Prins-Regent ten einde raad, en zoodanig in het naauw gebragt, dat hij het besluit nam en ten uitvoer bragt, van zich met zijn geheele gezin, ook de oude Koningin MARIA, in te schepen, en naar *Brazilie* over te steken. *Portugal*, zoo doende aan zich zelven overgelaten, viel ter prooije aan de woelingen van vele partijen; maar NAPOLEON, vertegenwoordigd door JUNOT, die, om de groote diensten, welke hij in deze zaak zijnen meester bewees, tot Hertog van *Abrantes* verheven werd, had er de opperste magt in handen. Evenwel was hij zoo wel bewust van de schreeuwende onregtvaardigheid zijner handelwijze, en zoo beducht voor de wederwraak der overheerde *Portugezen*, dat hij reeds in het volgende jaar 1808 hunne beste troepen naar het binnenste van *Frankrijk*, ja zelfs naar *Duitschland* opzond, om daar onder zijne vanen te strijden. De billijke haat van al, wie in *Portugal* nog eenig gevoel van eer bezat, werd door dezen maatregel aangevuurd, en bragt tusschen de *Spanjaarden* en *Portugezen* eene verbroedering tot stand waaraan anders niet wel te denken zou zijn geweest, en die den verschrikkelijksten oorlog van onderdrukten tegen onderdrukkers heeft doen geboren worden, en het geheele Schiereiland jaren lang tot een schouwtooneel van jammeren gemaakt heeft. Na den val van den dwingeland, in 1814, *Spanje* eene Grondwet en een' Koning uit het oude stamhuis (FERDINAND VII) gekregen hebbende, wilde ook het volk van *Portugal* iets dergelijks; maar het was niet vóór in October 1820, dat er te *Oporto* eene zamenzwering losbrak, die ten gevolge had, dat de uitgeweken Prins Regent teruggeroepen werd. Deze, die den tijd van zijn verblijf in *Brazilie* onder gedurige kwellingen, hem door de kuiperijen zijner gemalin berokkend, doorgebragt had, luisterde naar de roepstem zijns volks, liet zijnen oudsten zoon, Don PEDRO, als Onderkoning in zijne *Amerikaansche* Staten achter, en keerde in Julij 1821 in zijn vaderland terug. MARIA FRANCISKA in *Brazilie* overleden zijnde, werd nu aan den voormaligen Prins Regent de kroon aangeboden; doch onder voorwaarde, dat hij aanname, volgens de door de *Cortez* opgemaakte Grondwet, die hem ter bekrachtiging voorgelegd werd, te regeren. Hij nam die voorwaarde aan, bezwoer de Grondwet, en nam daarna, als

JOHANNES VI, bezit van den voorvaderlijken troon. Getrouw aan zijnen eed, wees de nieuwe Koning standvastiglijk alle aanbiedingen van de hand, welke hem gedaan werden, om hem weder eene onbeperkte magt te doen verkrijgen, en wrocht opregtelijk met de *Cortez* mede, om al de pogingen, welke daartoe door kwalijkberadene lieden werden ondernomen, te verijdelen. Onder dezen, of liever onder de ijver- en heerschzuchtigen, behoorde voornamelijk de Koningin. Met haar (CHARLOTTE, Infante van *Spanje*) was JOHANNES VI vele jaren gehuwd geweest; maar zelfs voor de verhuizing naar *Brazilie* was er hevige onmin tusschen de echtgenooten ontstaan, en nog altijd duurde dezelve voort. Steeds gewoon den Koning den voet dwars te zetten, diens wijze van regeren te beschimpen, en eene andere partij dan de zijne te kiezen, had CHARLOTTE in der tijd zich sterk voor de *Spaansche Cortez*-gezinden verklaard, nu integendeel ijverde zij met alle magt tegen de *Portugesche* voorstanders van eene grondwettige regering, weigerde den eed van trouw aan de Constitutie niet alleen, maar bragt zelfs in de noordelijke provincien van *Portugal*, in zamenstemming met den Graaf VAN AMARANTE, (later Markies van *Chavez*) eenen opstand te weeg, waarvan het voorwendsel was, den Koning van den dwang der *Cortez* te bevrijden. Deze poging mislukt zijnde, kuipte zij op nieuw, haalde haren jongsten zoon, Don MIGUEL, op wien zij een' onbepaalden invloed had, over, om zich aan het hoofd van eenig krijgsvolk te stellen, en, al wederom onder den schijn van den Koning te willen helpen, haar de teugels van het bewind in handen te spelen. Door den moedigen stap, welken JOHANNES deed, op raad van den Markies VAN LOULÉ, die zijne jongste dochter ANNA tot echtgenoot had, van naar *Villa Franca*, den zetel des oproers, te gaan, en door zijne toespraak het krijgsvolk tot deszelfs pligt terug te brengen, werd ook deze aanslag der listige CHARLOTTE verijdeld (1823). Tot het nemen van eene geduchte wraak zou de Koning ruime gelegenheid en vele voorwerpen gevonden hebben; maar het werd beter geoordeeld, alles met den mantel der liefde te bedekken, de Koningin in genade aangenomen, en de rust ten minste schijnbaar aan het hof hersteld; alleen Don MIGUEL werd uit *Portugal* verwijderd, en aan het hof van *Oostenrijk* opgenomen. Evenwel sluimerde 's Konings tegenpartij niet. De achtingwaardige Markies VAN LOULE moest den goeden raad, aan JOHANNES gegeven, misgelden; hij werd in Februarij 1824, door een paar omgekochte moordenaars verraderlijk van het leven beroofd.

Terwijl in *Portugal* Don MIGUEL zich inderdaad tegen zijnen vader in het harnas stelde, kwam den Koning van zijnen oudsten zoon Don PEDRO, uit *Brazilie*, een zonderlinge brief ter hand. » Dat een grooter land (werd daarin gezegd) aan een kleiner land » zou onderworpen zijn, strijdt tegen de regelen der billijkheid. » Lang genoeg heeft *Brazilie* de wetten, die *Portugal* het voor» schreef, geëerbiedigd; thans verklaart het zich onafhankelijk en » vrij." Wel bragt deze keer van zaken, natuurlijkerwijze, eene verkoeling tusschen den vader en den zoon te weeg; maar eerstgenoemde was niet, gelijk sommige zijner voorzaten zouden geweest zijn, in staat, eene magtige vloot met een talrijk leger te bemannen, en de overzeesche bezittingen tot onderwerping te dwingen: ook in deze zaak werd dan de partij der gematigdheid gekozen, en in 1825 *Brazilie* door JOHANNES vrij verklaard, Don PEDRO als Keizer van dat land erkend, en een gezant zijnentwege aan het hof van *Lissabon* toegelaten. Niet lang daarna eindigde JOHANNES VI zijn onrustig en door vele wederwaardigheden beproefd leven.

Zijn dochter, ISABELLA MARIA, werd toen tot Regentesse over *Portugal* aangesteld, maar ondervond weldra al het moeijelijke van hare taak. Voor- en tegenstanders van de *Cortez* begonnen op nieuw met elkander te twisten; uitgewekene *Jezuiten* keerden weder, stookten het volk tegen de Grondwetsgezinden op, en verwekten in 1826 een hevig oproer, dat niet dan met veel moeite werd gedempt. Gestadig tusschen twee partijen zich moetende staande houden, en door verschillende raadgevers geslingerd, met opzigt tot de maatregelen, welke zij te nemen had, liet de Regentes zich overhalen tot het plan, dat beraamd werd, om aan

Don MIGUEL het Regentschap op te dragen, tot dat Don PEDRO's dochter, MARIA DE GLORIA, (aan wie, volgens haars vaders meening, ontwijfelbaar de kroon toekwam) haren oom tot echtgenoot en medebeheerscher des rijks zou aangenomen hebben. De Infant Don MIGUEL kwam in 1828 in *Portugal* aan, liet zich de gemaakte schikkingen welgevallen, legde den eed op de Grondwet af, en nam het bewind van zijne zuster over. Don PEDRO, intusschen, van den schijnbaar gunstigen keer, dien de zaken namen, onderrigt bekomen hebbende, zond zijne jeugdige dochter, van *Brazilie* naar het vaderland af; dan, staande hare reize, wierp Don MIGUEL, zich nu sterk genoeg vermeenende te wezen om eenigen tegenstand te verduren, het masker af, en verklaarde, dat hij uit zichzelven het grootste regt had tot den troon, en dien bekleedden wilde zonder op het regt van iemand anders te steunen; dat hij uit dien hoofde weigerde, MARIA DE GLORIA tot zijne toekomstige gemalin aan te nemen, en, niet langer door eene Grondwet in zijne handelingen belemmerd willende zijn, de bestaande Constitutie verbrak, en, gelijk zijne voorouderen, eigenmagtig verstond te regeren. Deze omwenteling, die in het begin van het jaar 1829 plaats had, joeg terstond de *Cortez*-gezinde partij tegen den meineedigen dwingeland in het harnas; maar hij behield de overhand, latende onmeedoogend velen zijner tegenstanders van hunne vrijheid, anderen van het leven berooven, en zoo doende weder anderen tot het besluit brengende, om hun ongelukkig vaderland te verlaten. Deze namen grootendeels de wijk naar *Engeland*, werwaarts ook de genen, die met het overvoeren der jonge Rijksprinses belast waren, zoodra zij van het in *Portugal* gebeurde kennis kregen, geraden oordeelden den steven te wenden. Daar trok de Hertog VAN PALMELLA, die mede uitgeweken en daarop door Don MIGUEL vogelvrij verklaard was, zich de belangen zijner landgenooten van minderen rang volijverig aan, verzorgde velen, die anders gebrek zouden geleden hebben, en maakte zijn hof bij MARIA, als ware zij werkelijk Koningin van *Portugal* geweest. Zoo lang het *Engelsche* hof het bestaanbaar met deszelfs staatkunde rekende, eene schuilplaats aan de genoemde vreemdelingen te verleenen, werden deze met zekere gastvrijheid behandeld; maar, nog in hetzelfde jaar hunner aankomst, werden de mindere *Portugezen* gelast, en PEDRO's dochter met veel hoffelijkheid aangemaand, te vertrekken, en, daar het nog bij uitstek gevaarlijk geweest zoude zijn, onder het bereik van Don MIGUEL te komen, werd het eiland *Terceira* voor het verblijf van MARIA en hare aanhangers gekozen. Daar aangekomen zijnde, werd voor haar eene betamelijke hofhouding opgerigt, aan haar de titel van Koningin gegeven, en haar een Regentschap tot het beheer harer, betrekkelijk zeer kleine, Staten toegevoegd. Zonder tot eene toenadering te komen, bleven de twee broeders, Don PEDRO in *Brazilie* en Don MIGUEL in *Portugal*, den schepter zwaaijen; maar tot een' openlijken oorlog kwam het tusschen hen vooreerst nog niet. Zonderling genoeg, zoo lang Don PEDRO op den Keizerlijken troon gezeten bleef, gordde hij het zwaard tegen den beleediger zijner dochter niet aan; maar nadat hij, bij eene omwenteling, van zijnen zetel verdreven en als banneling in *Frankrijk* aangekomen was (1831), gaf hij het voornemen te kennen, om de regten van MARIA DE GLORIA te doen gelden. Te dien einde offerde hij groote sommen gelds op, om, zoo in *Frankrijk* als in *Engeland*, manschappen te werven en schepen en wapenen aan te koopen, en ondernam, reeds in den zomer van 1832, eenen aanval op het rijk, waar zijn broeder, genoeg gevreesd om gehoorzaamd te worden, en de geestelijkheid, althans de *Jezuiten*, wier orde hij in *Portugal* weder hersteld heeft, op zijne zijde hebbende, eene niet onaanzienlijk krijgsmagt bezat, om hem wederstand te bieden.

ADVERTENTIEN.

Op daartoe bekomen last maakt de ondergeteekende bekend, dat voor zoo verre het product thans kan worden berekend en niet mogt tegen vallen, het Gouvernement zich voorstelt om successivelijk te Batavia eene hoeveelheid koffij en suiker, te zamen bedragende 100,000 pikols, in veiling te brengen, ten gevolge waarvan, eene suiker veiling zal plaats hebben op dingsdag den 13 dezer; zullende

de hoeveelheid en voorwaarden van verkoop nader worden geadverteerd.

De directeur van 's lands producten en civiele magazijnen.
Bij afwezendheid.
Batavia, den 2den mei 1834. *De Secretaris der Generale Directie van Financien.*
BUTIN BIK.

—Op donderdag den 22sten mei aanstaande, des voormiddags ten tien uren, zal ten kantore van den ondergeteekende, overeenkomstig het bestaande reglement, eene uitbesteding worden gehouden, voor den overvoer van koffij, en zulks op de volgende voorwaarden;

1°. De vervoer der koffij moet geschieden uit de pakhuizen te Beton, Boeijolalie en klatten, wordende de te vervoeren koffij begroot als volgt:

Van Beton een duizend pikols.

Van Boeijolalie drie duizend pikols.

Van Klatten een honderd pikols, of zoo veel meer of minder als de oogst zal opbrengen.

2°. De aannemer zal dien ten gevolge verpligt zijn, om alle aan hem ter vervoer opgegevene koffij aftevoeren, zonder dat de hiervoren begrootte hoeveelheden daartoe iets zullen afdoen.

3°. De koffij zal aan den aannemer gewogen en in zakken worden afgeleverd, en zal hij dus verpligt zijn dezelve ook zoodanig in het pakhuis te Samarang afteleveren.

Aan den aannemer zal voor spillage worden te goed gedaan één pCent, zullende elke minderheid boven die spillage door den overvoerder moeten worden vergoed, tegen *f* 30 zilver geld per 125 ponden.

Alle verdere verliezen en schade die aan de koffij mogt komen, loopen voor rekening van den aannemer.

4°. De aannemer is verpligt te zorgen dat de aangevraagde transportmiddelen dadelijk verstrekt worden, zullende alle schade die uit het niet in tijds aanwezig zijn derzelve mogten voortvloeijen, geheel en al komen ten laste van den aannemer, en zal hij daarenboven verbeuren eene boete van twintig cents voor elke pikol koffij, welke niet in tijds door hem is afgehaald.

5°. De betaling zal geschieden in koperen munt, op maandelijksche rekeningen zoodra die van de algemeene rekenkamer zullen zijn terug ontvangen; zullende het gouvernement des verkiezende *f* 5 zilver voor *f* 6 koper kunnen voldoen.

6°. Aan den aannemer zal tegen voldoende borgtogt worden toegestaan, een voorschot van een kwart gedeelte op de waarschijnlijk door hem te verdienen transportkosten, om in de drie laatste maanden der aanneming verrekend te worden.

7°. De veiling en toewijzing zal geschieden in een of des noods in twee perceelen; als:

a. De koffij aftehalen uit het pakhuis te Boeijolalie.
b. De koffij welke in de pakhuizen te Beton en Klatten zal worden afgeleverd.

De uitbesteding overeenkomstig het reglement plaats hebbende, zoo worden de gegadigden verzocht derzelver inschrijvings billetten, ook dien overeenkomstig interigten, en in persoon of door gemagtigden bij de uitbesteding tegenwoordig te zijn.

De Resident van Djocjokarta, waarnemend Resident van Soerakarta.
Soerakarta, *den 26sten april 1834.* VALCK.

EDICTALE CITATIEN.

Voor het Land. Alzoo president en leden in den raad van justitie te Soerabaija, op het daartoe door Mr. *Abraham Anton van Vloten*, fiskaal bij genoemden raad, gedaan verzoek, hebben verleend appointement van citatie bij edicte *ad valvas curiæ*, tegen alle degenen die vermeenen eenig regt of aanspraak te hebben, op zekere praauw Jangolan, met het daarin gevonden zout, wegende 32 pikols, alles in de maand november des verleden jaars te Sotja, eiland Madura, aangehaald;

Zoo is het, dat ik *Johannes Heijnneman*, tweede deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie te Soerabaija, voor de eerste maal dagvaard, alle degenen die vermeenen eenig regt of aanspraak op de hierboven omschreven goederen te hebben, om op woensdag die zijn zal den 28sten mei 1834, des morgens te half acht ure, in persoon dan wel bij gemagtigden te verschijnen ter openbare rol van meergemelden raad, ten einde te aanhooren zoodanigen eisch tot verbeurd verklaring, als door den impetrant alsdan zal worden genomen, daarop te antwoorden en verder te procederen volgens de wet; op verbeurte voor de nalatigen of niet verschijnenden, dat zij zullen worden verklaard van hun regt of aanspraak te zijn verstoken, en hun deswege zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus gepubliceerd en geafficheerd van de puije van het Raadhuis te Soerabaija, den 17den april 1834.

De 2de deurw. en gezw. expl. voornoemd,
J. HEIJNNEMAN.

—Alzoo President en Leden in den Raad van Justitie te Samarang, bij notul in dato 16 dezer, op het daartoe door den procureur *Willem van Blommestein*, als gemagtigde van het collegie van weesmeesteren dezer stede, in hunne qualiteit als desolate boedelkamer, en als zoodanig administrerende den boedel van wijlen *Gerardus Anthonius Mourriks*, gedaan verzoek tegen de niet gecompareerde pretendenten, hebben verleend het tweede defaut, en geadmitteerd tot het doen eener derde citatie, tegen den 28sten mei 1834, ten einde de defaillerende pretendenten alsnog hunne vermeende actien te institueren, en wijders te zien dienen van intendit en procederen tot het judicium van preferentie en concurrentie, alsdan te hooren verzoeken, dat de niet gecompareerde pretendenten zullen worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen;

Zoo is het, dat ik ondergeteekende deurwaarder en gezworen exploiteur bij den Raad van Justitie voornoemd, mits deze voor de derde maal dagvaard allen en een iegelijk, die eenige actie of pretentie op en jegens den voornoemden boedel vermeenen mogten te hebben, om op woensdag den 28sten mei 1834, des morgens ten half acht ure, in persoon dan wel bij gemagtigde te compareren ter openbare rolle van gemelden Raad, ten einde aldaar het tweede defaut te purgeren, en alsnog hunne pretentie aan te geven, te verifieren en wijders te zien dienen van intendit, en daarna te hooren verzoeken, dat de niet gecompareerde pretendenten zullen worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen, en voorts te procederen tot het judicium van preferentie en concurrentie.

Aldus geafficheerd en gepubliceerd voor de puije van het raadhuis te Samarang, den 26sten april 1834.

De deurwaarder voornoemd,
A. PIJL.

—Alzoo bij appointement van den raad van justitie te Samarang, dd. 7 dezer, op den requeste van *Johan Fredrik Apon* en *Jacobus Albertus van der Spek*, handel hebbende gedreven te Samarang, onder de firma van *Apon en Co.*, zoo voor hun zelve als ieder afzonderlijk is verleend, citatie met de clausule van edicte, voor zoo veel de onbekende en absente crediteuren aangaat, om te compareren ter openbare rolle van gedachten raad, op woensdag den 21sten mei 1834, des morgens te half acht ure, ten einde de door hun geobtineerde brieven van cessie te zien presenteren, en tevens te hooren eischen interinement van dezelve, en te hooren verzoeken om ontslagen te worden, van de personeele comparitie, met admissie om bij procuratie te mogen compareren; en eindelijk, om te komen zien stellen, een curator over der cessionanten goederen, die de behandeling derzelve zal hebben tot anders dienaangaande zal zijn geordonneerd;

Heb ik ondergeteekende, deurwaarder van meergemelden raad, gedagvaard bij edicte alle de niet afzonderlijk geciteerde en onbekende crediteuren van gemelde *Johan Fredrik Apon* en *Jacobus Albertus van der Spek*, kooplieden te Samarang, zoo voor hunne firma *Apon en Co.*, als voor hunne particuliere rekening tegen dag en plaats voornoemd, en ten fine voorschreven.

Aldus gepubliceerd en geafficheerd voor de puije van het Raadhuis te Samarang, den 28sten april 1834, en aan de directie der javasche courant ter insertie verzonden.

De deurwaarder voornoemd,
A. PIJL.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

Verkooping op regterlijk gezag: In den loop van deze maand, ter instantie van den advokaat Mr. *H. Klein*, voor en van wege *Johannes Ekenholm*, zullen door den deurwaarder van den landraad der stad en voorsteden van Batavia, ten overstaan van eene commissie uit gemelden raad, bij wege van executie, publiek worden verkocht, de ondervolgende vastigheden, als toebehoorende aan *Achmat Djen* ook genaamd *Mochamat Djen*, zoo voor zich als in hoedanigheid van speciale gemagtigden van de vrouw *Haseba*, weduwe van den kapitein *Jamaloedien* en van *Bilal Oesoep Achmat.*

Zeker erf, bebouwd een steenen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen omtrent ¼ uurgaans, buiten deze stad, digt bij Tana Sareal, of in het westerveld het 6de deel van het blok O, sub no. 466, bij de verponding doorloopende onder no. 3997.

Zeker stukje tuinland, gelegen een half kwartier uurgaans, zuidwestwaarts buiten deze stad, omtrent 20 roeden beoosten de overwatergracht, in de wandeling genaamd Patoeakan, of in het westerveld het 6de deel van het blok O, sub no. 468, bij de verponding doorloopende onder no. 3998.

Zeker stukje tuin, gelegen buiten deze stadspoort Utrecht, in het westerveld het 2de deel van het blok P, sub no. 30, 23, 24, 25, 26 en 27, bij de verponding doorloopende onder no. 4015.

Indien er iemand mogt zijn, die eenig regt, actie of toezegging op voorschreven vastigheden, zoude willen pretenderen en zich opposeren tegen gemelde executie en verkooping, die kome en make het mij ondergeteekende bekend.

Batavia, *den 1sten mei 1834.* *De deurwaarder voornoemd,*
E. JACOBS.

(*Zie verder het bijvoegsel.*)

Bijvoegsel der Javasche Courant.

WOENSDAG den 7den Mei 1834.

—Verkooping op regterlijk gezag: In den loop van deze maand, ter instantie van den advocaat Mr. *H. Klein*, voor en van wege het vendu-kantoor, zal door den deurwaarder van den landraad der stad en voorsteden van Batavia, ten overstaan van eene commissie uit gemelden raad, bij wege van executie, publiek worden verkocht, de ondervolgende vastigheid, toebehoorende aan den Chinees *Tio Engiam*.

Zeker erf, zijnde de geregte drie vijfde gedeelte op het aandeel van *Tio Engiam*, bebouwd in het geheel met een bamboezen huis, met pannen gedekt, staande en gelegen omtrent 20 roeden, beoosten Compagnies land, van de kruidmolens, of in het westerveld, het 1ste deel van het blok M, sub no. 16; bij de verponding doorloopende onder no. 4734.

Indien er iemand mogt zijn, die eenig regt, actie of toezegging op voorschreven vastigheid, zoude willen pretenderen en zich opposeren tegen gemelde executie en verkooping, die kome en make het mij ondergeteekende bekend.

Batavia, *den 1sten mei 1834.*

De deurwaarder voornd.
E. JACOBS.

—Verkooping op regterlijk gezag: In den loop van deze maand, zal door den deurwaarder van den landraad der stad en voorsteden te Batavia, ten overstaan van eene commissie uit gemelden raad, bij wege van executie, publiek worden verkocht, de navolgende vastigheid, toebehoorende aan den chinees *Lim Lengsoeij*, ten behoeve van *Njey Wat*.

Zeker erf, zijnde de geregte ½ gedeelte of het aandeel van boven gemelden *Lim Lengsoeij*, bebouwd in het geheel met een steenen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen buiten deze stadspoort Diest aan de oostzijde van de Rivier-Crocot, in het westerveld het 4de deel van het blok M, sub no. 190, bij de verponding doorloopende onder no. 4048.

Indien er iemand mogt zijn, die eenig regt, actie of toezegging op voorschreven vastigheid zoude willen pretenderen en zich opposeren tegen gemelde executie en verkooping, die kome en make het mij ondergeteekende bekend.

Batavia, *den 1sten mei 1834.*

De deurwaarder voornoemd,
E. JACOBS.

—Verkooping op regterlijk gezag. In den loop der aanstaande maand mei, den dag nader te bepalen, zal te Bangil door den geëmploijeerde ter secretarie van de residentie Passaroeang, belast met het executeren van civiele vonnissen, ten overstaan van eene kommissie uit den landraad van gemelde residentie, bij wege van executie, publiek worden verkocht;

Zeker erf, met het daarop staande steenen huis, met pannen gedekt en bijgebouwen, staande en gelegen in de kampong Bendomoengol, regentschap Bangil, bij de verponding doorloopend onder no. 376, toebehoorende aan *Soema Widjoijo*, ten behoeve van *P. W. Hofland*.

Indien iemand daarop aanspraak vermeend te hebben, die kome en make het mij ondergeteekende bekend.

Passaroeang, *den 21sten april 1834.*

De geëmploijeerde voornoemd,
J. H. SLEEBOS.

—In den loop van deze maand mei, zal op publieke vendutie, op een nader te bepalen dag, worden verkocht, een huis en erf op het Koningsplein, benevens den netten wel geconserveerden inboedel, toebehoorende aan *J. E. de Witte van Heemstede*.

—Gebroeders *Beijnon*, hebben pas ontvangen uit China, mandarijn natte en gedroogde geconfijte gember, fijne thee als: pecco, hijsant, souschon en powschon, alsmede zware zwarte crab, en diverse zijde stoffen, damesnecessaires.

—For Sale. By Public Auction, on the 10th May, (if not previously disposed of by private bargain) the Schooner FOX, of about 75 tons burthen. As she now lays in these roads.

She is only 2 years old, newly coppered and well found with every description of store. For further information apply

MILNE, & BLANKENHAGEN.

Soerabaya, *26th April 1834.*

GEBOORTEN.

Heden beviel voorspoedig van eenen zoon, de echtgenoot van

ADRIAANSE, *2de luitenant.*

Cheribon, *den 17den april 1834.*

STERFGEVALLEN.

Heden, overleed de heer *Hendrik Bath*, lid der factorij van de Nederlandsche handel-maatschappij, nalatende vier kinderen uit zijn eerste huwelijk.

Batavia, *30 april 1834.*

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

De gecombineerde Commissie uit de Hervormde en Evangeliesche Luthersche Gemeenten te Batavia, voor den opbouw eener gemeenschappelijke Kerk, ten dienste der beide gemeenten, zich refererende tot de bekendmaking des Gouvernements, geinsereerd in de Javasche courant van den 23sten dezer no. 33, maakt hiermede aan de ingezetenen te Batavia bekend, dat de Commissie zelve met de lijsten van inteekening op de hoofdplaats zal rondgaan, met in achtneming der navolgende orde:

Op maandag den 5den mei 1834, langs Parapatan, door de leden *D. Lenting* en *F. W. van Spangenberg*.

Op dingsdag den 6den mei 1834 en volgende dagen, langs Koningsplein en Tanabang, door de leden *N. Pluim Mentz* en *J. H. van Starckenborgh Jutting*.

Op woensdag den 7den mei 1834 en volgende dagen, langs Molenvliet, de Prinselaan, Rijswijk en Noordwijk, door de leden *J. F. L. Steitz* en *J. van Slingerlandt*.

Op maandag den 12den mei 1834 en volgende dagen, om de west, binnen de stad, bevattende alle de grachten en straten, bewesten de Groote Rivier, door de leden *A. A. Zuiderstroom* en *G. C. van Rijck*.

Op dingsdag den 13den mei 1834 en volgende dagen, om de oost, binnen de stad, bevattende als boven, beoosten de Groote Rivier, door de leden *J. F. L. Steitz* en *G. C. van Rijck*.

Op woensdag den 14den mei 1834 en volgende dagen, langs Jakatra, Goenong-Saharie en Weltevreden, door de leden *D. Lenting* en *J. H. van Starckenborch Jutting*.

De Commissie voornoemd,
D. LENTING, *Voorzitter.*
J. H. VAN STARCKENBORCH JUTTING.

Batavia, *den 30sten april 1834.*

—Bij resolutie van president en leden in den raad van justitie te Batavia, dd. 24 april 1834, is voor den tijd van *een* jaar verlengd, de bij dispositie van den 22sten november 1832, gedecerneerde curatele over de persoon en goederen van *Marguerite Eulalie de Benetot des Grois*, thans weduwe *Henry Victor le Baillj*, en tot curatoren benoemd de heeren *Hendrik Blom* en *Lodewijk Steitz*, wordende de gemeente hiervan bij deze kennis gegeven.

Ter ordonnantie van President en Leden in den Raad van justitie te Batavia.

De Griffier,
P. VAN HOEK.

—Op den 29sten april jl. verloren eene koperen boussole, met reflexie spiegel, in een lederen doosje. Die dit instrument terug bezorgt, zal, des verkiezende, daarvoor beloond worden.

L. DE STURLER.

—École de Danse, Chez Tréhan, à Goenong-Saharie, en face la Grande École du Gouvernement.

VERTREKKENDE PERSONEN.

F. van Heemskerck, vertrekt naar Nederland.

De heer *J. H. V. van Reede van Oudtshoorn*, verlaat Java.

MARKTPRIJZEN.

	[illegible]		[illegible]		*Soerabaja*	
	Guld.	*Cents*	*Guld.*	*Cents*	*Guld.*	*Cents*
Rijst, eerste soort, per kojang	160	»	100	»		
Idem, tweede soort, per kojang	148	»	85	»	166	50
Idem, derde soort, per kojang	138	»	70	»		
Idem, eerste soort, per gantang (½ picol)	»	67	»	43	»	»
Idem, tweede soort, per gantang	»	60	»	37	»	»
Idem, derde soort, per gantang	»	57	»	30	»	»
Koffij, per pikel	35	»	30	»	28	»
Klapper-olie, per takker van 33 bottels	8	50	6	90	11	88
Katjang-olie, per takker van 33 bottels	6	»	[illegible]	[illegible]	5	94
Dempel-olie, per pikel	18	»	19	»	19	»
Brandhout, per vadem van 16 voeten lang, 6 voeten hoog en 2 voeten breed	14	»	20	»	12	»

NB. Bovenstaande artikelen zijn allen in koperen-munt gerekend.

Te Samarang wordt de kojang á 28 pikols of 3500 ℔ gerekend.

VASTGESTELDE PRIJZEN.

	Batavia Guld.	Batavia Cents	Samarang Guld.	Samarang Cents	Soerabaya Guld.	Soerabaya Cents
Tarwe brood de 14 oncen . .	»	[illegible]	»	[illegible]	»	[illegible]
Varkens-vleesch het kattie . .	»	40	»	36	»	32
Ossen vleesch het [illegible] . .	»	26	»	20	»	16

SCHEEPSBERIGTEN.

STRAAT-SUNDA.

Doorgezeild.

Mei 1—Amerik. schip *A. J. Donilson*, Cunningham, van Manilla den 9den april, naar Valpariso, passagier, de heer Tubiane.
Mei 3—[illegible] *Batavier*, [illegible], van Batavia den 21sten april, naar Rotterdam, [illegible].
Mei 4—Eng. schip *William Money*, O'Brien, van Macao den 20sten maart, naar Quebek.

BATAVIA.

Aangekomen.

Mei 3—bark *Nederlander*, C. Grainge, van Padang den 22sten april.
Mei 4—bark *Samarangsche Vriend*, P. Lunel, van Padang den 20sten april, met Zr. Ms. troepen, passagiers, kapitein von Ochsee en familie, kapitein Raaff en familie, kapitein Hendriks, en de heer Muller.—schip *Jadul Barie*, Sech Mochamat Salim, van Sumanap den 15den dito, passagiers, de heer J. M. Linnenschmidt van Loffelt en familie.
Mei 6—schoener *De Hoop op Welvaart*, H. Ehrencron, van Samarang den 30sten april, passagier, de heer J. Ehrencron.

Vertrokken.

Mei 2—brik *Alben*, A. Hudson, naar Tjilatjap.
Mei 3—bark *Theodora*, P. Berg, naar Soerabaija, met Zr. Ms. troepen.
Mei 4—brik *Haai*, P. Bostijn, naar Soerabaija.
Mei 5—Zr. Ms. fregat *Palembang*, kapitein ter zee Diemer, naar het eiland Onrust.—Amerik. schip *Bashaw*, W. G. Blackler, naar Boston.
Mei 6—schip *Oeij Sinjo*, Tjia Pang, naar Pekalongang, passagier, de heer I. C. Holtrop.—schip *Mercury*, C. Brodie, naar Padang, met Zr. Ms. troepen.

Schepen liggende ter reede.

[illegible] Fatal Barie, Perlen, Jadul Barie; barken Nederlander, Samarangsche Vriend, brikken Tartar, Oeij Ingtjoan; schoeners Ladju, Goanhien, Calijpso, De Hoop op Welvaart.—Eng. schepen Lady East, Southworth, Royal Sovereign, Brothers.

SAMARANG.

Aangekomen.

Geene.

Vertrokken.

April 29—schip *Lord Minto*, Said Akil Bin [illegible], naar Grissee.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

April 27—schip *Lessi*, F. O. Engelhard, van China den 18den maart.—schoener *Zeemeeuw*, D. Pare, van Rembang den 20sten april.
April 28—bark *Joedil Barie*, Said Mochamat Bafagie, van Soemeneb den 26sten april.

Vertrokken.

April 26—schoener *Omarin*, Sech Achmat Bin Oemar Hassan, naar Banjermassing.
April 27—schip *Jadul Barie*, Sech Mochamat Sale Bagareso, naar Batavia, passagiers, de heer J. M. Linnenschmidt van Loffelt, en de pangerang Achmid met zijn gevolg.
April 28—Portug. brik *[illegible]*, F. de B. A. Silva, naar Makasser.—dito brik *Eliza*, B. J. Botilho, naar Timor-Delie.—Eng. schoener *Clementine*, A. Grimblot, naar Nieuw Guinea.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. korvet *Zwaluw*; brik *Dourga*; schoeners *Daphne*, *Windhond*; transport-boot *No. 4*; schepen Johanna Frederika, Fatal Jawat, Vrouw Jeanette, [illegible]; barken Zephijr, Boeroong, Joedel Barie, Fatal Barie; brikken Alie Mesoer, Charlotta, Johannes Arnoldus, Java; schoeners Alcesta, Trajoe Maas, Jussina, Anting, Molukko, Fox, Pollux, Zeemeeuw.—Portug. bark Don Manoel.—Eng. brik Helen Clementine.—Amerik. schip Oglethorpe.

HANDELSBERIGTEN.

SCHEPEN en LADING te BATAVIA.

Naar Rotterdam,	Eng.	schip	*Southworth*, *Maine*.
» Engeland,	»	bark	*Lady East*, *Strachan*.
» China,	»	schip	*Brothers*, *Town*.
» Singapoera,	Ned.	schip	*Perlen*, *Berest*.
» Padang,	»	schoen.	*Calijpso*, *Stokhekker*.

VERVOLG VAN HET BEKNOPT OVERZIGT *van den Handel- en scheepvaart op Java en Madura, gedurende 1833.*

Van JAVA EN MADURA *zijn gedurende 1833 vertrokken*:

		Schepen.		Lasten.
Onder Nederl. vlag (naar Nederlandsche en buitenlandsche havens)		103	*metende*	23,381½.
Onder Nederl. vlag (naar Indische havens, Inlandsche vaartuigen, en die van bevriende Vorsten daar onder begrepen)		1345	*metende*	44,443½.
Te zamen onder	Nederlandsche vlag	1,448	»	67,825.
»	Engelsche »	64	»	10,914.
»	Fransche »	2	»	246.
»	Hamburger »	5	»	632½.
»	Bremer »	3	»	593.
»	Hanoversche »	1	»	233.
»	Kniphauser »	1	»	60.
»	Zweedsche »	6	»	931.
»	Deensche »	1	»	111.
»	Portugesche »	10	»	1,998.
»	Amerikaansche »	[illegible]	»	15,[illegible]
»	Chinesche »	3	»	[illegible]
»	Siamsche »	9	»	468.
»	Cochin-Chinesche »	3	»	764.
»	Diverse, Aziatische vlaggen	84	»	[illegible]
	Te zamen	1,720	*metende*	99,596½.

De voornaamste artikelen welke van *Nederland* zijn aangebragt, en op *Java* ingevoerd, zijn de volgende:

Levensbehoeften, wijnen en sterke dranken	voor *f*	838,597.
Levensbehoeften, provisien	»	409,977.
Lakens en wollenstoffen	»	188,526.
Lijnwaden en katoenen goederen	»	1,224,411.
Amfioen, (levantsche) 660 picols	»	1,091,943.
Koper-, ijzer-, staal en staalwerken	»	196,153.
Scheepsbehoeften	»	135,001.
Schrijfbehoeften	»	72,619.
Kleedingstukken	»	43,461.
Wapenen van weelde, jagtkruid, enz.	»	20,264.
Meubelen	»	62,077.
Glas- en aardewerken	»	81,847.
Boeken, muziek en muziekinstrumenten	»	37,201.
Zijdestoffen	»	34,245.
Goud- en zilverwerken, militaire ornamenten, galanterien, modewaren, parfumerien en kramerijen	»	294,297.

De *uitvoer* naar *Nederland* heeft bestaan in de volgende voornaamste producten:

Arak, [illegible]	[illegible]
Stofgoud, 7103 reaal	24,088.
Sapanhout, 5663 picols	23,505.
Huiden	102,324.
Indigo 194,655 ponden	380,[illegible]
Koffij [illegible] picols	[illegible]
Katkoenen [illegible] dito	[illegible]
Olie Kaijoepoetie 1,159 flesschen	9,919.
Paradijsvogels 1,861 stuks	9,105.
Peper (ronde) 2,682 picols	31,684.
» (staart) [illegible] dito	[illegible]
Rotting (bind) 6,697 dito	[illegible]
Rijst 1,481 koijangs	292,396.
Schildpad 34 picol	7,221.
Foelie 5474 dito	185,650.
Nagelen 1,2674 dito	133,454.
Notenmuscaat [illegible] dito	388,[illegible]
Suiker [illegible] dito	[illegible]
Tin 42,467 dito	770,[illegible]

(*Het vervolg hierna.*)

AAN- en UITVOER te BATAVIA, van den 3den tot en met den 6den Mei.

AANVOER.

5 *Mei.* Van *Padang*, met de Ned. Ind. bark *Samarangsche Vriend*, *P. Lunel*.
781 picols koffij, 50 flesschen specerijolie, *Order*.
[illegible]

5 *Dito.* Van *Idem*, met de Ned. Ind. bark *Nederlander*, *C. Grainge*.
806 picols koffij, 400 gulden zilvergeld, *Order*.

UITVOER.

6 *Mei.* Naar *Benkoelen en Padang*, met het Ned. Ind. schip *Mercurij*, *C. Brodie*.
12 kisten katoenen goederen, 60 do. rhijnwijn, 50 do. roodewijn, *P. N. H. M.*
25 [illegible] spijkers, 50 kof. rijst, 40 krd. tabak, *A. Lagnier*.
12 kisten katoenen goederen, *Pearson en Co.*
19 pakken lange kleedjes, *Paine, Stricker en Co.*
3 kisten lijnwaden, *R. Tolsen.*
161 kistjes staal, 26 kas [illegible], 6 do. zijde, 99 st. ijzeren [illegible], *Douglas, Mackenzie en Co.*
5 picols [illegible], *Maclaine, Watson en Co.*
7 kisten gebatikte doeken en kleedjes, 4 balen salendangs, 1 pk. laxa, 5½ do. kandijsuiker, 30 kn. thee, *Mauw Tong.*
11 kisten gebatikte doeken, salendangs en kleedjes, 5 vn. chin coralen, 4 pk. goeniezakken, *Tan Ketjong.*
1 pianoforte, 1 tafelservies, *de Nijs, Browne en Co.* Wijders 13 stuks paarden, 2 rijtuigen, eenige provisien en kleinigheden.

TE BATAVIA, TER LANDS DRUKKERIJ.

Van heeren Directeuren van de Kweekschool voor de Zeevaart te Amsterdam, en van het fonds voor verminkte Zeelieden en derzelver hulpbehoevende nablijvenden, bij ons ontvangen zijnde hun verslag over 1832, zoo haasten wij ons daarvan door deze mededeeling aan het publiek te doen door hetzelve hier achter te laten volgen.

Geen oogenblik twijfelen wij of een ieder zal met ons, het nuttige en mildadige der bovengemelde instellingen, inzien en wij mogen dus met regt de medewerking van allen zijnen verwachten, tot instandhouding van zoodanige heilzame Vaderlandsche inrigtingen.

Kommissarissen Correspondenten voor het fonds ter aanmoediging van 's Lands Zeedienst, opgerigt te Amsterdam in 1781.

J. C. GOLDMAN.
D. LENTING.
VINJU, *kassier.*

1832.

VERSLAG *van Commissarissen over het Vaderlandsch fonds ter aanmoediging van 's Lands Zeedienst opgerigt in 1781, wegens den geldelijken en persoonlijken staat van het toen ingestelde, onder hun bestuur zijnde*

WEDUWENFONDS.

Loopende over den jare 1832.

I.

Uit de rekening hierbij overgelegd, blijkt, wat op de onderscheiden posten is ontvangen en uitgegeven. Een en ander zal bij dit verslag overgenomen, en daar waar noodig toegelicht worden:

als ontvangsten komen voor:

a. Interessen van het kapitaal van dit fonds . . . *f* 11,949:97
b. Donatien, gewone, zijnde de giften hier, te lande in onderscheidene steden . *f* 614:70
c. Donatien buitengewone.
1°. Uit Nederlandsch Oost-Indië overgemaakt . . . *f* 1000:00
2°. Bij het collegie zeemanshoop gepercipieerd . . . - 125:00
3°. Legaat van wijlen den heer Mr. *Jacques Teijsset* . - 2000:00
— 3,125:00
— 3,739:70
Aan inkomsten te zamen . . . *f* 15,689:67

En daarenboven staat nog in het credit als geene eigenlijke ontvangsten zijnde, maar tot de kapitaalrekening behoorende;

d. Het saldo der kas a. p. . . . . *f* 51:84
e. De post op 1 januarij 1832 in prolongatie loopende . . . . . - 3000:00
f. Verkoop van *f* 5000 obligatien ten laste der Nederlanden 6 pCt. à 91½ pCt. . . - 4,593:75
— 7,645:59

Bedragende het credit der rekening alzoo . . . *f* 23,335:26

Waarvan wij verantwoording schuldig zijn.

De uitgaven zijn geweest;

a. De uit dit fonds toegestane gratificatien aan:
70 verminkte zeelieden . . . . . - 3,708:63
18 weduwen . . . . - 1,249:64
4 kinderen . . . . } van gesneuv. of aan hunne wonden overledene zeelieden . . . . - 41:00
15 hulpbehoevende ouders . . . . - 267:87
107 te zamen, aan welken is betaald . . . *f* 5,267:14
b. De gewone toelage aan de kweekschool voor de zeevaart . . . . - 1,500:00
c. Aankoop van *f* 16,000 inschrijving nationale 5 pCt. werkelijke schuld . . . . . . - 12,745:00
d. Boekhouding en verdere onkosten . . . - 236:16
Uitgaven te zamen . . . *f* 18,748:30

waarbij gevoegd het saldo;
e. In kas . . . . *f* 86:96
f. In prolongatie loopende . . . . - 3,500:00
— *f* 3,586:96

Waarmede de opgemelde baten zijn verantwoord met *f* 23,335:26

De staat van het fonds is in het onderwerpelijke jaar weder vooruitgegaan; de interessen zoo wel als de gewone donatien beliepen iets meer dan in het vorige jaar, en buitengewoon is *f* 3,125:00 ontvangen, twee kansbilletten van dit fonds worden uitgeloot en met *f* 2,000:00 uitgestelde schuld tot werkelijke schuld overgebragt, waarmede ook de renten daarvan komende zijn verhoogd.

Zoo aan de gewone of jaarlijksche donateuren, als aan hen die ons fonds buitengewoon begiftigden, en onder welke laatsten wij blijvend mogen tellen onze begunstigers in Nederlandsch Oost-Indië, brengen wij onzen dank toe voor den bijstand, welken zij aan deze edele Vaderlandsche instelling blijven betoonen, zoo ook den dank van hen die van de daarvan gedane uitdeelingen het dadelijk genot hadden. En mogt het bestaan van dit fonds, nu al meer dan eene halve eeuw tellende, en door zoo veel nieuws opgevolgd, al eens bij sommigen minder bekend zijn, velen weten het dat de uitdeelingen, welke ons weduwenfonds sedert zoo lange gaf, en bij voortduring geeft aan verminkten en aan weduwen, kinderen en ouders van gesneuvelden in eene actie te water in dienst van het Vaderland, blijven zijn, dat ze geregeld om de drie maanden volgens bepaalde tarieven worden uitgedeeld, en dat sedert 1781 niemand in de termen vallende is afgewezen, gelijk dan ook uit de jongste actien tegen de Belgen weder onderscheiden dier ongelukkigen door ons zijn opgenomen en geregeld worden uitbetaald.

Het collegie zeemanshoop bragt bij ons over *f* 125:00 als bij hen ten opgemelden einde gepercipieerd, alzoo men toen en te regt oordeelde, dat zulks niet tot hunne attributen, maar meer bij ons fonds behoorde.

Het ons besproken aanzienlijk legaat van wijlen onzen immer betreurden in der tijd wakkeren mede-commissaris Mr. *Jacques Teijsset*, mogten wij na het overlijden van zijne weduwe in 1832 met *f* 2000:00 ontvangen. Hij kende deze instelling van nabij en zijn edele geest vond ze der blijvende ondersteuning overwaardig.

De kweekschool voor de zeevaart, eene instelling, welke hare geboorte aan dit weduwenfonds is verschuldigd, en door de jaarlijksche ondersteuning daaraan uit hetzelve gegeven, nu in dit jaar weder *f* 1,500:00 zoo eerlijk als roemvol is staande gehouden, strekt ten waarborg dat ook hieraan, de gelden van dit fonds nuttig worden besteed.

Op 1° januarij 1832 liep in prolongatie *f* 3000:00 en ultimo december bedroeg die post *f* 3,500:00 dit hielden wij alzoo mobiel om de uitdeelingen in januarij te kunnen bestrijden.

II.

Overgaande tot den persoonlijken staat van ons fonds, zij het hier gezegd: dat al de trekkenden uit den zeeslag van Doggersbank ten jare 1781, van waaneer de oprigting van dit fonds dagteekent, overleden, zoo dat onze tegenwoordige gegratificeerden behooren tot de actien te water in 1797, voor Algiers, Palembang en andere plaatsen in Oost-Indië, en nu laatst uit den strijd met de Belgen op de schelde, het Hazegras enz.

De staat derzelve is als volgt:

Verminkten.

Op den 1sten januarij 1832 68
Aangenomen in 2
— 70
Als overleden afgeschreven 4
— 66

Weduwen.

Op den 1sten januarij 1832 . . . 17
Aangenomen in 1
— 18
Zijnde er geene afgegaan.

Kinderen.

Op den 1sten januarij 1832 . . . 7
Aangenomen in 1
— 8
Zijnde er geene afgegaan.

Ouders.

Op den 1sten januarij 1832 14
Aangenomen in 1
— 15
Als overleden afgeschreven 1
— 14

Blijvende op ultimo december 1832 alzoo een geheel van 106 personen, zijnde hetzelfde cijfer, als met het begin van dit jaar, maar in eene eenigzins andere verhouding.

Van deze 106 personen worden door ons alleen bedeeld.

Verminkten 3
Weduwen 11
Ouders 3
— 17

en volgens de bestaande overeenkomsten met het fonds tot aanmoediging en ondersteuning van de gewapende dienst in de Nederlanden, ontvangen van deze beide instellingen van hen en van ons, de volgenden hunne bepaalde uitdeelingen:

Verminkten 63
Weduwen 7
Kinderen 3
Ouders 11
— 84

terwijl nog vijf kinderen alleen bedeeling ontvangen uit het fonds voor de gewapende dienst, als zijnde boven de jaren bij onze voorschriften bepaald, en waarmede het totaal van 106 weder overeenkomst.

Bij onze vorige verslagen is het uitvoerig behandeld, hoe met het opgemelde fonds voor de gewapende dienst ten jare 1817 een concordaat is gesloten, om ongelukkige zeelieden of hunne betrekkingen uit eenige actie te water, gemeenschappelijk te ondersteunen, om alzoo hunne toelagen te vermeerderen en derzelver lot duurzaam te verzekeren. In het nu afgeloopen jaar 1832 werd bij den weerbaren stand, en de uitbreiding van onze Marine, en in het onzekere of hieruit niet belangrijke evenementen konden resulteeren, het gemeld concordaat bij de beide fondsen in nadere overweging genomen, en voor het vervolg een meer gelijkmatige, vooral voor ons fonds voordeelige maatstaf aangenomen, waardoor tevens de toelagen aan de bedeelden eenigzins zijn verbeterd. Dit concordaat is door ons gemeenschappelijk gesloten augustus 1832, is sedert dien tijd het tarief onzer gemeenschappelijke uitdeeling voor hen die in de termen van bedeeling vallen, blijvende de vroegeren naar het eerste tarief van 1817 hunne betalingen op den ouden voet behouden. Van de bedeelden worden er nu en dan ook in het invaliedenhuis te Leyden opgenomen, gelijk zich daarin onderscheidene van de door ons gegratificeerde verminkte zeelieden bevinden.

III.

Met het einde van het jaar 1832 hebben wij in de openbare nieuwspapieren aan onze instellingen herinnerd, en als altijd gereed blijven, elke gift voor dit fonds te ontvangen, wij worden dit raadzaam, om ons niet meer en meer te zien vergeten, en als te zien verdringen door anderen, welke zich uit ijver voor de goede zaak meer of minder aanboden, om de taak te vervullen welke dit fonds 50 jaren lang met het bestegevolg op zich nam, en die zulks deden als of ons fonds niet bestond. Deze onze roepstem is ook niet onbeantwoord gebleven; het behoort tot het verslag van 1833 om hiervan het resultaat te berigten. Bij deze gelegenheid ondervonden wij als op nieuw, de steeds ijverige medewerking van onze mede-commissarissen in onderscheidene steden, welken wij daarvoor, alsmede voor, zoo verre eenigen hunner onze gegratificeerden uitbetalen, ook in dat opzigt onzen welmeenenden dank bij dezen en bij hernieuwing toebrengen.

In het bestuur van dit fonds zijn eenige veranderingen voorgevallen. De heer Mr. *N. J. Gallé* is te 's Gravenhage overleden. De heer *H. D. Hooft* nam, om redenen waarin wij moesten be-

rusten zijne demissie. De heeren *Jacob Hartsen* en Jonkheer Mr. *Cornelis Dedel* werden weder benoemd. In de twee eersten missen wij ijverige medehelpers, waar het strekt ons daarbij ten troost, dat in de benoeming van de beide laatsten op eene waardige wijze in het verlies hier ter stede is voorzien.

Bemoedigend is dit overzigt onzer administratie; bemoedigend voor onze zeelieden, die bij verminking en verwonding voor henzelven of voor hunne nablijvenden op eene werkdadige ondersteuning hunner landgenooten mogen rekenen; maar vooral bemoedigend voor den Nederlander, als hij ook hierin de sprekende bewijzen ontmoet, dat in de moeijelijkste omstandigheden, mededeelzaamheid en hulpbetoon de hoofdtrekken van ons volks karacter blijven uitmaken, en dat onze instelling de zeevaart blijft aanmoedigen, door ondersteuning van hen die voor ons strijden, en door opvoeding en bekwaammaking van het aankomende geslacht voor den zeemanstand. Commissarissen vinden dan ook in die onbekrompen ondersteuning van dit hun dierbaar fonds, en in de dankbaarheid van hen, welke daaruit eenige bedeeling of opleiding genieten, hunne belooning, en zij zullen het zich blijvend ten pligt stellen, deze echt Nederlandsche instelling naar hun best vermogen voortestaan, en die volgens de voorschriften en het doel van de gevers ten meeste nutte van de daaruit begunstigden te beheeren.

Amsterdam, den 5den junij 1833.
Commissarissen over het Vaderlandsche fonds ter aanmoediging van 's Lands Zeedienst,
L. ZEEGERS VEECKENS, *direc.*
C. DEDEL, *sec.*

1832.

Verslag van Commissarissen over het Vaderlandsch fonds ter aanmoediging van 's Lands Zeedienst opgerigt in 1781, wegens den geldelijken en persoonlijken staat van de onder hun bestuur zijnde: *Kweekschool voor de Zeevaart opgerigt in 1785.*

Loopende dit verslag over den jare 1832.

I.

De geldelijke staat van dit fonds wordt ontvouwd bij de rekening en verantwoording hierbij overgelegd; de daarbij vervatte posten worden bij dit verslag overgenomen, en zoo veel de duidelijkheid dit vordert toegelicht.

Als ontvangsten komen voor.

a. Interessen van het fonds van dit gestigt . . . *f* 6,299 : 47

b. Subsidie.

1°. Van den staat.

a. Sedert 1813 en vroeger jaarlijks toegestaan . . . . . . *f* 12,000 : 00

b. Sedert 1824 ter vervanging der, van de oprigting 1785 af aan bestaan hebbende vrijwillige recognitie op uitvarende schepen ter koopvaardij . . . . . . - 7,000 : 00

f 19,000.00

2°. Van de stad Amsterdam restitutie van stedelijken accijns op voedsel en brandstof . . . . . . - 323 : 66

3°. Van het weduwenfonds, den gewonen onderstand . . . . - 1,500 : 00

c. Donatien.

1°. gewone jaarlijksche

a. Van onderscheidenen hier te lande *f* 1,843 : 60

b. Van de erven van den Luitenant Admiraal *van Kinsbergen* . . - 300 : 00

c. De bus in het gestigt . . . - 46 : 91⁵

f 2,190 : 51⁵

2°. Buitengewone.

a. Uit Nederlandsch Oost-Indië overgemaakt *f* 2,031.00

b. Legaat van wijlen den heer Mr. *Jacques Feyssler* . . . - 2,000.00

- 4,031 : 00

- 6,221 : 51⁵

d. Kostgelden van eenige kweekelingen . . . . . - 1,057 : 00

e. Maandgelden (het een derde daarvan) van gevaren hebbende, en in dit jaar ontslagene kweekelingen - 1,684 : 58

Als inkomsten te zamen *f* 36,086 : 22⁵

Waarbij nog gevoegd

f. Het saldo van de vorige rekening . . . . . - 3,426 : 17

Zoo bedraagt het credit der rekening . *f* 39,512 : 39⁵

De uitgaven zijn geweest:

a. Huishouding *d.* i. voeding, verpleging brandstof enz. ten dienste van de gezamenlijke bewoners van het Kweekschool . . . . - 11,828 : 92⁵

b. Kleeding voor de in het gestigt opgenomen Kweekelingen . . . . - 5,434 : 10⁵

c. Uitrusting van 25 naar Zee vertrokken of op Z. M. schepen geplaatste kweekelingen . . . . . - 2,947 : 22

d. Stuurmanskamer en schoolbehoeften . . . . - 525 : 77

e. De twee prijzen aan kweekelingen van den Luitenant Admiraal *van Kinsbergen* . . . . . . - 83 : 00

f. Onderhoud van en reparatie aan het gebouw . - 1,572 : 13⁵

g. Het instructie-vaartuig, tot vernieuwing en onderhoud ook van de tuigagie . . . . - 3,875 : 82

h. Tractementen en pensioenen aan officieren, onderwijzers en suppoosten . . . . - 8,296 : 66

i. Betaalde leges voor de lands subsidie . . . . - 47 : 80

k. Geld belegging tot kapitaal . . . . - 3,100 : 00

Aan uitgaven te zamen *f* 37,711 : 43⁵

Waarbij gevoegd

l. Saldo in kas den 31sten december 1832 . . . . - 1,800 : 96

Bedraagt dit gelijk met de creditzijde . . . - 39,512 : 39⁵

Tot toelichting op de posten van ontvang en uitgave merken wij het volgende aan: interessen hebben meer dan het vorige jaar opgebragt *f* 55 : 03, veelal op de in betaling ontvangen schatkistbiljetten geprovenieerd.

De subsidie tot een gezamenlijk bedrag van *f* 19,000, is door Z. M. den Koning, even als voor vorige jaren ons goedgunstig verleend.

Restitutie van stedelijken accijns van de stad Amsterdam is *f* 26 : 60⁵ meerder, veroorzaakt door de verhoogde betaalde belasting.

De jaarlijksche donatien zijn zijn met *f* 150 : 34 verminderd, maar dit is ruim opgewogen door de buitengewone donatien welke dit jaar tot *f* 4,031 : 00 zijn geklommen.

De uit Nederlansch Oost-Indië overgemaakte *f* 2,031 : 00 zijn voortgekomen uit *f* 2,000 : aandeel in eene remise van *f* 3,000 : 00 en *f* 31 : 00 aan kweekelingen aldaar voorgeschoten, en hier door hen vergoed.

De kostgelden van eenige kweekelingen hebben *f* 455 : 00 minder, de derden der maandgelden daarentegen *f* 334 : 23 meer bedragen; in het algemeen zijn de posten van ontvang aan die van het vorige jaar nagenoeg gelijk gebleven, zijnde er slechts over allen te zamen *f* 377 : 38⁵ meer ontvangen.

De eigenlijke posten van uitgaaf voor huishouding, kleeding, uitrusting schoolbehoeften, reparatien en onderhoud aan het gebouw en instructie vaartuig, tractementen enz., zijn vrij nabij gebleven aan die van het vorige jaar, toen beliepen dezelven te zamen *f* 35,708 : 84 in dit jaar *f* 34,611 : 43⁵ of *f* 1,097 : 40⁵ voor allen minder.

Deze bezuiniging van *f* 1,097 : 40⁵ op de uitgaven, en de meerdere ontvangst van *f* 377 : 38⁵ te zamen eene bate opleverende van *f* 1,474 : 79 en een gedeelte van het saldo hetwelk a. p. in cas bleef, stelde ons in staat om ingevolge onze instelling eenen organieken pligt te vervullen, te weten: om de Buitengewone ontvangsten niet allen dadelijk te verbruiken, maar die zoo veel mogelijk als kapitaal aanteleggen, hetwelk wij ons sedert jaren hadden moeten ontzeggen, om dat toen de gewone inkomsten de lasten niet konden dekken, zoo zelfs dat wij, blijkens ons verslag van 1830; in de jaren 1828 en 1829 op het kapitaal *f* 7,000 : 00 waren ingeteerd, meest al ter zake van de aanzienlijke reparatien aan het gebouw, en de vernieuwing van het instructie-vaartuig. Op de rekeningen van 1830 en 1831 waren wij boven de opgemelde *f* 7,000 : 00 nog daarvoor ingeteerd *f* 833 : 25 en op deze rekening komt als buitengewone inkomsten voor *f* 4031 : 00 te zamen *f* 4,864 : 25 en indien wij in het nu onderwerpelijke jaar 1832 niet zoo buitengewoon waren ondersteund, wij zouden ook nu ongeveer weder *f* 1,600 : 00 zijn achter uitgegaan op de kapitaal rekening; om slechts dit te beleggen durfden wij niet wagen maar wij affecteerden daarvoor *f* 3,100 : 00 aan schatkist-biljetten, om dat wij die als zoodanig ontvangen hadden, omdat bij onverhoopte behoefte, deze meest mobiel zijn, en in de hoop om het resteerende tot *f* 1,764 : 25 in het volgende jaar te kunnen uitsparen, en zoo weder te doen wat pligt en voorzigtigheid ons gebieden.

Uit het vorenstaande blijkt dat de gewone ontvangsten hebben beloopen even *f* 32,000 : 00 en de uitgaven even *f* 34,600 : 00 waarvan aftrekkende, hetgeen als laatste termijn van de vernieuwing van het instructie-vaartuig is betaald, zoo zullen de uitgaven ook nagenoeg *f* 32,000 : 00 monteeren, strekkende ten bewijze dat onze gewone inkomsten, ter bestrijding van onze gewone uitgaven benoodigd zijn, en niet zonder inkrimping onzer instelling kunnen gemist worden, aangezien op buitengewone ontvangsten toch niet mag gerekend worden, als zijnde geenzins te voorzien, [illegible] noch vermogen te ramen bij de begrooting, welke wij telken jare na het scrupuleust onderzoek op het zuinigst vaststellen, en welke wij ons bij onze handelingen ten rigtsnoer stellen. Terwijl ook, gelijk is gezegd, volgens onze organieke instelling, alle buitengewone ontvangsten als kapitaal behooren te worden aangelegd, een maatregel zoo voorzigtig en zoo noodzakelijk, dat zonder denzelven het duurzaam bestaan dezer stichting op solide gronden niet denkbaar is, en de kweekschool ook zonder die reserve, welke zoo menigmaal, en nu onlangs nog bij de aanzienlijke reparatien aan ons oud gebouw, en bij de vernieuwing van ons instructie-vaartuig zoo aanzienlijk heeft moeten worden aangesproken, niet zou hebben kunnen blijven bestaan, een maatregel alzoo, waarvan de voortdurende bloei van de kweekschool van nu omtrent 50 jaren ten grondslag ligt en afhangelijk blijft.

II.

De personele staat der kweekelingen was in 1832 als volgt:

Op den 1sten januarij 1832 in het gestigt, bevaren 5
onbevaren . . 64
— 69

Op reis waren er kweekelingen 35
In het gestigt en op reis alzoo, ... 104

Bijgekomen in 1832 gratis aangenomen . . . 19
Voor kostgeld 1
— 20

Zoo dat de administratie in 1832 heeft geloopen over kweekelingen 124

Van dit getal zijn in den loopende jaar afgegaan:
Honorabel ontslagen na gedane reizen . . . 19
Ontslagen op verzoek na gedane reis . . 1
——— om ongeschiktheid na gedane reis 1
——— » idem onbevaren 1
— 2
Te Batavia verbleven 1
Op reis overleden 1
— 24

Blijvende alzoo op den 31sten december 1832 onder het bestuur van Commissarissen Kweekelingen . . 100
Als in het gestigt bevaren . . . 5
Onbevaren . . 68
— 73
Op zee zijnde kweekelingen 27
— 100 als boven.

Naar zee zijn gezonden, bevaren voor de tweede reis 10
Onbevaren voor de eerste reis 15
— 25 te zamen.
Den 1sten januarij 1832 waren er op reis . 35
— 60

Hiervan zijn terug gekomen 31
Te Batavia gebleven 1
Op reis overleden 1
En ultimo december 1832 nog op reis 27
— 60 als boven.

Wij namen in 1832 twintig nieuwelingen aan, 19 gratis en één voor het kostgeld van *f* 240 : 00 allen hebben het bepaald examen ondergaan, en zijn bij vergelijking als de best voldoenden gekozen uit een getal van 69 candidaten.

Het is als of de lust om in de kweekschool te worden aangenomen, meer en meer toeneemt; bij elke opschrijving worden wij met aanzoeken daartoe als overstelpt, en zijn daardoor in de verpligting, meer en meer naauw toetezien dat de aangebodenen de gevorderde vereischten tot opschrijving bezitten, waartoe wij, om niemand te verongelijken, dikwijls onzes ondanks gebonden worden, en alzoo steeds een overgroot getal candidaten moeten afwijzen.

Vijf-en-twintig kweekelingen zijn in 1832 naar zee gezonden als kajuitwachters en ligtmatrozen, allen bij de Nederlandsche koopvaardij, verre de meesten van Amsterdam, vooral naar Oost- en West-Indië, één op de Zuidzee-Walvischvangst, van deze 25 waren er 10 die hunne tweede reisdeden, de overige 15 de eerste. Die van zee kwamen bragten ons meest allen gunstige getuigenissen van hunne gezagvoerders. Zij waren alzoo met de daad erkentelijk voor het genotene in dit gesticht, en toonden ook dat hunne reis hen nuttig en voordeelig was, en zij die ten grondslag wilden leggen voor hun volgend bestaan.

Na volbragte reizen zijn 19 jongelingen honorabel ontslagen, twee wegens ongeschiktheid en één op verzoek, één is te Batavia verbleven, en één op zee overleden.

Veel verschilt het personeel ook in deszelfs bijzondere details niet met het laatsvoorgaande en vroegere jaren. Wij wenschen het ook op die hoogte te houden, en ofschoon het opbrengen van de Nederlandsche schepen ons in de laatste maanden van het jaar 1832 belemmering gaf, zoo is de hoop weder levendig, dat wij ongehinderd zullen kunnen voortgaan in de plaatsing onzer kweekelingen, en om dezer weder door nieuw aantenemenen te doen vervangen.

III.

Dit onderdeel van ons verslag wijden wij aan hetgeen niet dadelijk tot het financieel of personeel van ons Gesticht behoort, en daarbij nopen pligt en dankbaarheid ons, om in de eerste plaats onze hulde en erkentenis te brengen aan Z. M. den Koning, die zoo krachtdadig ook aan ons het JE MAINTIENDRAI vervult, en Hoogstdeszelfs belofte ons in 1813 gedaan, gestand doet, voortgaande om, even gelijk H. D. dit ten opgemeld jare met zoo vele woorden, op de ondubbelzinnigste wijze deed, ook nu nog het nut dezer instelling te erkennen en die blijvend te ondersteunen. Op de audientien welke de koning in de hoofdstad gaf, mogten wij, den vader des vaderlands begroetende, H. D. minzame bemoedigende toespraak ontvangen, en ons bij hernieuwing in de koninglijke welwillenheid voor onze inrigting verheugen.

Ook Z. K. H. de Prins-Admiraal gaf ons doorslaande blijken van hooge bescherming en ondersteuning, waarvoor wij ook door deze onzen eerbiedigen dank betuigen.

Zijne Excellentie de Vice-Admiraal, Directeur-Generaal van de Marine, bleef onze inrigting als van ouds welgezind, en dienzelfden goeden wil ontmoeteden wij bij voorkomen bij elk der drie hoofd-departementen van de Marine.

In het jaar 1832 werd ons kweekschool behalve andere bezoeken, vereerd door dat van Z. K. H. prins Adelbert van Pruissen, en van den Russischen Admiraal, onzen landgenoot Graaf van Heyden, die, ofschoon in vreemde dienst, ook bij die gelegenheid betoonde een echt Nederlandsch hart te bezitten, en ons daarbij herinnerde aan het vroeger zoo hoogstvereerende bekende bezoek van den Keiser van Rusland.

Bij de begraving van het stoffelijk overschot van den edelen *van Speijk* volgden op vereerend aanzoek van den heer Schout bij Nacht, kommandant der Marine alhier, twaalf kweekelingen den trein; bij het passeeren van het lijk paradeerden de overigen in het want van het instructie-vaartuig en het hijsschen der vlaggen huldigden van onze zijde die grootmoedige daad van zelfsopoffering voor het behoud van de eer der Nederlandsche vlag. Aan de plegtigheid bij de begraving, gelijk mede aan die ter gelegenheid van het tweehonderdjarig bestaan van de Doorluchte school alhier, ook in 1832 gevierd, namen wij op de heusche uitnoodiging van dezer stadsregering met veel genoegen deel.

Vroeger deden wij verslag hoe in 1830 bij de algemeene wapening, een aanzienlijk getal onzer kweekelingen zich vrijwillig aanboden om Z. M. op deszelfs schepen ten oorlog te dienen, en dat dit aanbod in dien tijd » met welgevallen vernomen, maar toen » beleefd is afgewezen, om dat die jongelingen voor de gevorderde » dienst te jong waren, en Z. M. in het welbegrepen belang dier » kweekelingen oordeelde, dat zij bij hunne loopbaan, de koop» vaardij behoorden te blijven. « Na dat in het laatst van 1832 de koopvaardij onder Hollandsche vlag door de maatregelen van de Engelschen en Franschen was gestremd, ontvingen wij op nieuw en met innig welgevallen het aanbod van een dertigtal kweekelingen, om gedurende den strijd met de Belgen op Z. M. vaartuigen ten oorlog te dienen. Wij hoorden daarop de ouders dier jongelingen, en naar gelange van derzelver antwoord, en onze overtuiging van de meer of minder jaren, ondervinding en geschiktheid, droegen wij acht hunner als vrijwilligers aan het departement van de Marine voor, hetwelk, nadat zij waren onderzocht, eenen beteren uitslag had dan in 1830, want drie bevarenen werden als stuurlieden en de vijf onbevarenen als stuurmansleerlingen aangenomen, gedurende de tegenwoordige tijdsomstandigheden, terwijl het departement der Marine ons verder behulpzaam was, ons te verzekeren de derden der maandgelden, door elken in dienst tretenden kweekeling als te gemoetkoming voor de uitrusting aan ons Gesticht verschuldigd. Die acht kweekelingen dienen tot hun genoegen en zoo wij vertrouwen tot eer voor henzelven, voor ons Gesticht, en voor het vaderland op Z. M. Kanonneerbooten op de Schelde.

In het financieel gedeelte verantwoordden wij *f* 2,000, als legaat van wijlen onzen overgetelijken Mede-Commissaris Mr. *Jacques Teysset*; zijne grafstede in de Walen-Kerk alhier ons te gelijkertijd besproken, onder gehoudenis van onderhoud van onze zijde, en dat daarin niemand zal worden begraven, werd ons ook in dit jaar overgedragen. In 1832 ontvingen wij de kennisgeving, dat de heer **P. Otter Tz.**, te Doesburg overleden, aan dit Gesticht had gelegateerd vierhonderd gulden inschrijving nationale werkelijke schuld, waarvan de renten echter levenslang aan anderen zijn besproken, doch na wier overlijden dit geheel en onbelast aan ons kweekschool vervalt. Met erkentenis vermelden wij dit; zoodanige bijdragen welke ons vast capitaal, en alzoo onze revenüen gaande weg vermeerderen, vervrolijken onze uitzigten op de meer en meer duurzame vestiging van deze onze handeldrijvende zeevaart zoo nuttige inrigting.

Bij de openbare herinnering in de dagbladen, welke wij in het laatst van 1832 deden aan onze instellingen: het weduwenfonds en de kweekschool voor de zeevaart, en welke wij als genoodzaakt waren te doen, doordien anderen uit ijver voor de goede zaak, zich aanboden tot vervulling van pligten, waarmede wij ons ruim 50 jaren lang belasten, en zulks deden even als of ons weduwenfonds niet bestond, bij die herinnering, ontvingen wij niet alleen voor het weduwenfonds maar ook voor de kweekschool menig aangenaam blijk van belangstelling, en er is gegronde hoop, dat dit in den loop van dit jaar kennelijk zal zijn in de vermeerderde gewone donatien, waartoe ons het uitzigt vooral te Rotterdam en te Utrecht is geopend. De naauwe verwantschap dezer twee instellingen, doet het ons hier kortelijk aanteekenen, dat in 1832 door het weduwenfonds zijn gegratificeerd 107 personen, hetzij verminkte zeelieden of weduwen, kinderen en ouders van gesneuvelden in eene actie te water, gelijk daarin in den laatsten tijd nog zijn opgenomen, die op de Schelde en bij het Hazegras zijn ongelukkig geworden, en waarin wij sedert 1781 alléén, en nader van 1817 af aan, hand aan hand met het fonds ter aanmoediging en ondersteuning van de gewapende dienst in de Nederlanden, voortgaan elk een die in de termen valt te ondersteunen, en alzoo ook hier met de daad 's lands zeedienst aantemoedigen.

De officieren, onderwijzers en suppoosten van onze schoole deden hunnen pligt, en gaven ons redenen van tevredenheid. De schoolonderwijzer overleden zijnde, mogten wij zijne plaats doelmatig vervuld zien. De vruchten welke ons stelsel van opvoeding en onderwijs opleveren, beantwoorden aan onze goede verwachting deswegens.

Voor de naar zee vertrokken kweekelingen, namen wij op zijn tijd andere nieuwelingen aan. De inschrijving der candidaten gaat geregeld voort, en het reglement van 1830 deswegens, en op het aannemen van kweekelingen vastgesteld, wordt stipt gehandhaafd, en bevordert de regelmatige wijze van opnaam. Zieken hadden wij niet van eenig belang; de zoo zeer gevreesde Cholera waarop wij ons in alles in het Gesticht voorbereid hadden, heeft zich, Gode zij dank! in ons kweekschool niet geopenbaard. Een veelbelovend jongeling is, gelijk is gezegd, op zee over boord gevallen en verdronken; met zijne betrekkingen treuren wij over zijn verlies. Onderscheidenen onzer zeevarende jongelingen zijn in Engeland opgebragt, andere in vreemde havens met de daar binnengeloopen schepen verbleven, sommige die reeds aan boord waren, doch welker schepen niet uitliepen en weder afmonsterden zijn als van eene verloren reis te huis gekomen. Vurig verheugen wij er ons in, dat deze belemmeringen voor onze inrigting zoo benauwend zijn opgeheven en dat wij weder in de gelegenheid zijn gesteld, onze kweekelingen te plaatsen, en werkelijk er reeds geplaatst hebben, waarin nu ruim een half jaar stilstand was, want geene andere konden of vermogten er in dien tijd in dienst gesteld of naar zee gezonden worden dan onder Hollandsche vlag, gelijk de *acht* genoemden bij Z. M. Marine.

In het personeel van Commissarissen vielen de volgende veranderingen voor: de heer *H. D. Hooft*, sedert 1829 Commissaris, bedankte om redenen welke wij moeten billijken. Wij doen bij dezen hulde aan zijnen ijver en belangstelling, in dien tijd aan onze stichting bewezen, gelijk mede aan die van den heer Mr. *N. J. Gallé* in 's Gravenhage overleden. De bestaande vacaturen in onze vergadering zagen wij op eene aangename en waardige wijze vervuld door de heeren *Jacob Hartsen* en Jonkheer Mr. *Cornelis Dedel*, welke onze roeping daartoe op het minzaamst aanvaardden, en van welke keuze wij bij de ondervinding, de gepastheid mogten opmerken.

Ten laatste berust op ons de aangename pligt om onzen dank te betuigen aan allen die ons begunstigden, aan onze geerde donateuren zoo hier te lande als in Nederlandsch Oost-Indië; aan de directie der Nederlandsche Bank voor het kosteloos bewaren en beheeren onzer loopende gelden; aan heeren Burgermeester en Wethouderen dezer stad voor hunne voortdurende ons betoonde welwillenheid, inzonderheid kenbaar in de restitutie van den stedelijken accijns, en aan de Leeraren van de onderscheidene Kerkgenootschappen, welke ons zoo krachtdadig ondersteunen in de godsdienstige opvoeding en zedelijke beschaving onzer kweekelingen; dezen allen, en zij die gekend of ongekend, nu of in het vervolg, onze instelling bevorderen of zullen bevorderen, allen ontvangen daarvoor onzen opregten dank. Wij hopen en wenschen dan ook, dat dit verslag hen en een iegelijk, die het zal gelieven intezien, zal overtuigen, dat aan het ons geschonken vertrouwen, overeenkomstig de begeerte van de eerste instellers, en van de verder opgevolgde donateuren is beantwoord, en dat de kweekschool voor de zeevaart, nu al omtrent 50 jaren lang voor den lande en inzonderheid voor de militaire en commercieerende zeevaart eene nuttige inrigting is geweest; hebbende ook gestrekt, om menig jongeling op eene waardige wijze aan den edelen Zeemansstand te verbinden; terwijl door de kweekschool ook krachtdadig is medegewerkt, om de plaatsen van schippers en stuurlieden ter koopvaardij door eigen landgenooten te zien bezet, en alzoo eene nationale koopvaardij te vestigen.

Commissarissen verlangen dan ook zoo voorttegaan, het onder hunne ijverigste wenschen brengende om deze inrigting door elk gepast middel te bevorderen, en ten meeste algemeen en bijzonder nut te doen gedijen,

AMSTERDAM, *den 5den Junij 1833.*

Commissarissen over het Vaderlandsch fonds ter aanmoediging van 's Lands Zeedienst.

E. ZEGERS VEECKENS, *Directeur.*

C. DEDEL, *Secretaris.*

Rekening en Verantwoording van de Kweekschool voor de Zeevaart over 1832.

ONTVANGST.

Saldo van vorige Rekening		f 3,126,	17
Interessen		- 6,299,	47
Subsidie A volgens besluit van Z. M. van den Staat	f 12,000, —		
B idem ter vervanging van de vroeger bestaan hebbende belasting op de schepen	- 7,000, —	- 19,000,	—
Restitutie van stedelijken Accijns		- 323,	66
Toelage van het Weduwenfonds		- 1,500,	—
Jaarlijksche Donatien:			
te Amsterdam	993, 25		
» Haarlem	117, 80		
» 's Gravenhage	82, 60		
» Leeuwarden	93, —		
» Rotterdam	557, 25	- 1,843,	60
Buitengewone donatiën			
van Commissarissen te Batavia, aldaar ingezameld	f 2,031, —		
» de Erfgenamen van den Luit. Admiraal van *Kinsbergen*	- 300, —	- 2,331,	—
Uit de Bus geledigd		- 46,	91⁵
Kostgelden van Kweekelingen		- 1,057,	—
Verdiende Gagien door Kweekelingen		- 1,684,	58
Legaat van Mr. *J. Teysset*		- 2,000,	—
		f 39,512,	39⁵

UITGAAF.

Huishouding		f 11,823,	92⁵
Kleederen en Linnen		- 5,431,	10⁵
Uitrusting van 25 kweekelingen		- 2,047,	22
Stuurmans-kamer en Schoolbehoeften		- 526,	77
Donatien, voor 2 prijzen aan Kweekelingen		- 83,	—
Reparatie aan, en onderhoud aan het Gebouw		- 1,572,	13⁵
Vernieuwing van, en reparatie aan 't Scheepje, tuig enz.		- 3,875,	82
Tractementen en Pensioenen		- 8,295,	64
Subsidie, afgekonden Leges over 1832		- 47,	86
Capitaal-Rekening			
Belegging van het Legaat van Mr. *J. Teysset*	f 2,000, —		
Idem, op rekening van buitengewone Donatien en Legaat van *M. le Lièvre* uit Ned. Oost-Indië	- 1,100, —	- 3,100,	—
Saldo op nieuwe Rekening		- 1,800,	96
		f 39,512,	39⁵

Rekening en Verantwoording van het Weduwenfonds over 1832.

ONTVANGST.

Saldo van vorige Rekening	f 51, 84		
in Prolongatie loopende op 31 December 1831	- 3,000, —	f 3,051,	84
Interessen		- 11,949,	97
Legaten, van wijlen den heer Mr. *J. Teysset*		- 2,000,	—
Buitengewone Donatiën:			
Gift bij het College Zeemanshoop ingekomen		- 125,	—
van Batavia overgemaakt		- 1,000,	—
Jaarlijksche Donatiën:			
te Amsterdam	f 247, 75		
» Zaandam en District	- 46, —		
» Rotterdam	- 5, 20		
» 's Gravenhage	- 10, 50		
» Zwolle	- 5, 25		
» Haarlem	- 253, —		
» Leeuwarden	- 47, —	- 614,	70
Effecten, verkoop van f 5,000 schuldbekentenissen op de Nederlanden rentende 5 pCt. [illegible] %		- 4,593,	75
		f 23,335,	26

UITGAAF.

Gratificatien:			
aan 70 verminkte Zeelieden	f 3,708, 63		
» 18 Weduwen } van gesneuvelden	- 1,250, 64		
» 4 Kinderen } van gesneuvelden	- 41, —		
» 15 hulpbehoevende Ouders } van gesneuvelden	- 267, 87	f 5,267,	14
De Kweekschool voor de Zeevaart			
Toelage over 1832		- 1,500,	—
Effecten, aankoop van nat. werkelijke schuld rentende 5 pCt.			
f 10,000, — in Recepissen à 78⅝ %	f 7,862, 50		
- 6,000, — » Bewijzen à 81⅜ %	- 4,882, 50	- 12,745,	—
Onkosten:			
bij de conversie etc. van nat. werkelijke schuld	f 15, 15		
Briefposten etc.	- 21, 01		
aan den Boekhouder, Salaris	- 200, —	- 236,	16
Saldo op Nieuwe Rekening	f 86, 96		
in Prolongatie loopende op 31 December 1832	- 3,500, —	- 3,586,	96
		f 23,335,	26

AMSTERDAM, den 5den Junij 1833.

Commissarissen over het Vaderlandsch Fonds ter Aanmoediging van 's Lands Zeedienst.

L. ZEGERS VEECKENS, *Directeur.*

C. DEDEL, *Secretaris.*